

časopis

Keltoviny

44. číslo

27. září

Zábavné a vzdělávací programy s bičí.
Internetový časopis a další aktivity...

Více informací o časopise a dalších aktivitách
naleznete na www.keltoviny.cz

Podivné léto skončilo, nejspíše ještě podivnější podzim začíná... Opět všude roušky (naštěstí zatím jen ve vnitřních prostorách). Vir stále útočí, ale my se přeci nedáme. Alespoň celý srpen a září jste nás mohli potkat na akcích, a že jich bylo – celých 15. V tuto chvíli vyčkáváme, co bude, takže pozvánky na další akce jsou bez záruk, zda proběhnou. Ale... Už nyní máme na rok 2021 cca 12 předdomluvených akcí.

Časopis je z malé části věnován našemu redaktorovi, Montemu, co před nedávnem odešel tam, odkud není návratu. Bohužel... Jinak je časopis opět plný článků o přírodě, básniček, příběhů a kejklířů 😊.

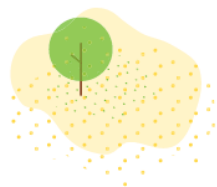
Šéfredaktor Martin Štulla

Obsah čísla 44. :

2	OBSAH, slovo úvodem	17	VZPOMÍNÁME <i>Karel Zeman</i>
2	POMŮŽETE <i>Vraťme do české krajiny...</i>	18	BEZPEČNÉ CESTY <i>Aquaplaning</i> <i>Vlečení (tažení) vozidla</i>
3	BÁSNÍČKY PRO VŠECHNY LIDIČKY <i>Láska</i> <i>Přichází podzim</i>	20	HISTORIE <i>Automotodrom Brno</i>
4	LEGANORIE <i>Bumprach!</i>	22	ČESKÁ NEJ... <i>Pokračujeme</i>
6	TOVÁRNÍKŮV BLOG <i>Typy pouličních představení</i>	23	PŘÍBĚH OSAMĚLÉ KOVBOJKY <i>Poslední, pro Monteho</i>
9	ROD NEPOKOJNÉ KRVE <i>Fireshow alias hra s ohněm</i>	24	PROKLETÍ POCESTNÉHO <i>11. část</i>
11	GRATULUJEME <i>Hana Maciuchová</i>	26	OD HRADU KE HRADU <i>Středověk a nemoce</i>
12	ANTONIE <i>Díl 4.</i>	28	BYLINKY, NEJEN PRO NAŠE BABIČKY <i>Bylinky hlavně pro ženy</i>
14	STALO SE NA STATKU SNĚHURKA <i>Letní kulturní akce</i>	31	ZE ŽIVOTA <i>Monte, muž se srdcem kovboje</i> <i>Napsali o Montem</i>
15	ČTENÍ PRO VŠECHNY <i>Horymír</i>	33	KOMIKS PURKYNĚ <i>Znalec těla i duše</i>
16	BÁSNÍČKY PRO VŠECHNY LIDIČKY <i>Dno oceánu</i> <i>Plány</i> <i>Moment překvapení</i> <i>Naděje</i>	36	TIRÁŽ <i>aneb kdo nám píše...</i>

Vraťme do české krajiny

sázíme
budoucnost
hlavou, srdcem, rukama

SOLITÉR

Jsou dominantou měst a strážci rozcestí

•
Poskytují domov ptákům i hmyzu

•
Jsou pamětí a připomínkou historie

ALEJ

Vytváří příjemný stín podél cest

•
Snižují hlučnost a prašnost měst

•
Brání zavátí silnic sněhem

SAD

Mňam! Jejich plody jsou jedlé a chutné

•
Okrašlují své okolí, kvetou a voní

•
Zpevňují půdu a zabraňují erozi

REMÍZEK

Člení krajinu a poskytují úkryt živočichům

•
Zkvalitňují půdu a zadržují v polích vodu

•
Stojí v cestě větru a zpomalují půdní erozi

VĚTROLAM

Zabraňují vysychání krajiny a půdní erozi

•
Člení krajinu a poskytují dravcům nadhled

•
Chrání úrodu před větrem a zvyšují zemědělské výnosy

ZELENÁ OÁZA

Zadržují vodu a ochlazují města

•
Zvelebují zapomenuté kouty i vnitrobloky

•
Jsou domovem ptáků, včel a dalších živočichů

Básničky

pro všechny lidičky

Báseň napsala a připravila Jana Koláčková

Láska

Láska je tanec dvou duší,
když dvě srdce jako jedno buší,
sny se stávají skutečností,
a každý okamžik se stává věčností.

Krásnou, zářící a jasnou,
jako hvězdy, které nevyhasnou,
střídající se jako dny a noci,
v lásce není nikomu pomoci.

Je krásná a hřejivá,
co bylo rozbité, spojuje,
překonává všechny překážky,
co by to byl život bez lásky.

Přichází podzim

Stromy už barví své listy,
zatím ne všude, jen místy,
žlutý lístek letí vzduchem,
nerušeně letí kolem.

Kam ho vítr zanese,
tam položí se,
možná ho někdo zvedne,
mezitím další lístek žlutě bledne.

Vítr fouká, slunce svítí,
na louce už neroste kvítí,
místo něj nám listy padají,
zábavu nám vyrábějí.

Můžeme tvořit nebo si hrát,
nic víc si nemusíme přát,
stačí pár listů nasbírat,
ty nejkrásnější si vybírat.

Vítr nám shodí další list,
podzim dá i zvířatům co jíst,
sleduj tu krásnou změnu,
která se děje při podzimu.

Leganorie

Bumprach!

Příběhy připravil a napsal Jurgen Lednický

V Leganorii, kde se můžete klanět téměř neomezenému množství bohů, stojí kláštery. Tyto kláštery se snaží uctívat všechny bohy rovnoměrně. A když jim i po zbožném modlení zbývá čas, věnují se mniši v těchto kláštorech různé prospěšné činnosti. Většina jen pěstuje zeleninu na obrácených zahradách (obrácených, protože voda samozřejmě padá nahoru). Ovšem najdou se mezi nimi i takoví, již se snaží udělat jakýkoliv pokrok ve vědě. Věda v Leganorii nepatří mezi nejoblíbenější činnosti. Spíše naopak. Mnoho lidí, kterým se povedlo dosáhnout vědeckého pokroku, nakonec skončilo na hranici. Například Gryfuus Pestreis, vynálezce létajícího stroje, byl zapálen společně se svým domem. Naštěstí pro všechny ostatní Leganoriany zůstalo několik prototypů zaparkovaných na dvorku za domem Gryfouse. Tento příběh však není o něm. Je o mnichovi, který žil až o několik desetitisíců dní později.

Kyfril seděl ve své laboratoři. Šlo vlastně o kapli, zasvěcenou bohu Hergamonovi. Toho měl každou hodinu poctivě, alespoň hodinku uctívat jako svého boha. Mnichů v klášteře žilo celkem dvě stě padesát, to znamená, že někteří se museli starat o dvě kapličky zároveň. To naštěstí nebyl případ Kyfrila. Ten měl na starost jen Hergamona, a tak mohl v klidu bádát. Jednou za hodinu zapálil svíčku u makety boha, která ho vyobrazovala jako obrovského kováře s kovadlinou v podpaží a kladivem v pravé ruce. Kromě zapalování svíčky se musel ještě jednou denně zúčastnit Etrumanoslužby, kdy se všichni mniši chodili modlit k hlavnímu bohu celé Leganorie. To byl jediný okamžik, kdy musel Kyfril opustit své zkoumání. Teď ovšem stále seděl u nohou sochy. Přinesl si sem hromadu baněk, křivulí a různého jiného náčiní, o kterém si myslel, že se hodí k bádání.

Nejdříve vzal žlutý prach, který našel v jednom z meteriotů (exkrementy megariotů bohaté na všemožné těžké prvky a hustium), a nasypal trochu do jedné kulaté baňky. Pak přidal hrstku popela, který mu zbyl při posledním čištění kamen. Nakonec vytáhl lahvičku, v níž přechovával bílý prášek. Tuto látku se mu povedlo seškrábat z břicha megariotu. Nasypal špetku tohoto prášku do směsi, potom lahvičku utěsnil neprodyšným víčkem. Zašterkal, do baňky hodil zapálený kousek dřívka, zašrouboval a...

Vytvořil bumprach. Baňka se mu roztrhla v ruce a vyvalila se z ní mračna dýmu. Střepy se mu zarazily do oděvu a do kůže. Ačkoliv klášter svými metr tlustými zdmi dokázal odhlučnit téměř cokoli, rána vytvořená výbuchem se rozezněla všemi možnými i nemožnými směry. Odevšad se seběhli mniši do kaple boha Hergamona, hledající zdroj hluku. První do místnosti vtrhl představený kláštera, koba (církvní hodnost) Mreamorus. Soptil: "Bratře Kyfrile! Co jsi zase provedl?!"

"Vůbec nic. Šel jsem zapálit svíčku boha Hergamona, když vtom jsem zakopl se svícnem, který zapálil tamtu směs," vylouval se Kyfril.

"Myslím si, že už vím, co tentokrát udělám," pokračoval koba.

"Vážně?" podivil se Kyfril. Teď stál před novou situací. Koba Mreamorus patřil k těm nejnerozhodnějším lidem. Položit před něj dva stejné, ale úplně naprosto do puntíku stejné kousky dortu, vybíral by si nejméně deset hodin.

"Vzhledem k tomu, že jsi klid a mír kláštera neporušil poprvé, budu nucen tě vyhodit z našeho řádu," řekl nemilosrdně Mreamorus.

Kyfrilovi zmrzl úsměv na tváři. Najednou se z povýšeného ironického mladíka stala hromádka neštěstí. "Ne! To nemůžete! Vždyť nic než tento klášter nemám!" odprošoval představeného Kyfril. Nebylo mu to nic platné. Do jedné hodinky vyklidil svou celu a vzal si všechny své věci. O pár minut později již stál před klášterem, ve kterém bezmála sto padesát dní žil. Naprosto netušil, co bude dělat. Mniši mu dokonce sebrali jeho mnišský hábit, takže musel obléct oblečení, v němž do kláštera přišel. Nutno podotknout, že z něj již vyrostl. Naštěstí mu koba nechal alespoň jeho chemické náčiní. Kyfril tak zdvihl košík se svým náradím a pomalu nechal klášter za sebou.

Po té době, kterou strávil odloučen od světa, se nemohl rozpomenout ani na to, na kterém megariotu se nachází. Chodil proto od Leganoriana k Leganorianovi a ptal se jich, kde je. Všichni jej odháněli. Pak si konečně vzpomněl a zvolal: "No jasně! Vždyť se stačí dostat k nosu megariotu!"

Zjistil, že se nachází na Eusulsotu. Vůbec nic mu to neříkalo. Teď teprve cítil pravou beznaděj. Nevěděl, kde je, ani co bude dělat. Došel na místo, které považoval za náměstí, a sedl si. Za chvíli si přisedl jeden otrhanec. "Jak ses sem dostal?" otázal se ho.

"Vyhodili mě z kláštera."

"Tfu! Určitě jsi bezbožník!" odplivl si žebrák a bleskově odešel. Kyfril si povzdechl. Už ho napadala jen jedna věc, kterou mohl dělat. Vytvořil tutéž směs jako v klášteře, ale tentokrát přidal prášek, který namlel z minerálu těžkého téměř jako hustium. Trošku si pohrál s podíly jednotlivých složek. Výslednou směs poté vzal a zabalil do látkového kapesníčku. Z jednoho z cípů kapesníčků vytvořil provizorní provázek. Ten zapálil křesadlem, které používal na zapalování svíčky v oltáři boha Hergamona. Zamotaný kapesník hodil do vzduchu a napjatě čekal na výsledek. Kapesník se roztrhl a následovala exploze plná barev. Modré a červené jiskřičky zaplavily oblohu. Leganoriané na náměstí zvedli své hlavy a koukali se očarováni na oblohu. Zdroj této podívané však neznali. Kdo by se totiž díval na žebráka, jak balí kapesník.

Kyfril se rozesmál. Stále v něm dřímalo duch obchodníka, po otci. Ačkoliv měl zapomenout na světské statky, tento duch mu je rychle připomenul. Kyfril se rozeběhl k nejbližšímu prodejci papyru. Kapesníky se sice k balení hodily, ale jak říká každý správný výrobce: "Jak levný si to uděláš, tak draze to prodáš." Proto se na náměstí vrátil s balíčkem papyrů. Nejdříve experimentoval s tvarem. Věděl, že koule vybuchuje nejlépe, ale něco mu říkalo, že by neuškodilo, aby směs vyletěla co nejvýše. Po hodině vyřezávání laboratorním nožem se konečně dostavil výsledek.

Vytvořil něco, co pojmenoval rakchetle. Na vrcholu této rakchetle se nacházel kužel. V tomto kuželu čekala na svou chvíli samotná výbušnina. Kyfril si otřel čelo a svůj výtvar pozorně zkontroloval. Pak si vzal křesadlo a zapálil provázek umotaný z jednoho vlákna papyru. Rakchetli položil na zem kuželem nahoru a odběhl o pár kroků. Raketa se zvedla a vyletěla asi sto stop do výšky. Ve vzduchu se rozprskla a stejně jako minule se i teď objevily zářivé jiskřičky. Kyfril se zaradoval. Ostatní Leganoriané na náměstí pochopili, že tento fantastický výtvar patří jemu. Ihned se k němu rozeběhli a prosili ho o jeden tento bumstroj, jak rakchetle pojmenovala malá holčička. Kyfrilovi se v očích zablesklo zlato.

O několik hodin později již vlastnil obchod vedle papyrny (obchod s papyrem) s velkým, barevným nápisem: "Kyfrilovy rakchetle a jiné zábavné bumstroje." Nad obchodem si zařídil světničku, ve které kromě spaní zkoumal nové kameny, které by šly přimíchat do rakchetlí. Za necelý den již tak v obchodě vydělával na rakchetlích všech možných barev. Když mu nějaký bumprach zbyl, prodával ho v malých papyrových kuličkách, které po hození vybuchly a vydaly hroznou ránu. Tyto bumkuličky si oblíbily hlavně malé děti, které s nimi strašily své rodiče. Dospělí tyto kuličky moc rádi neviděli, zato ale milovali rakchetle, které nakupovali ve velkém. Když se trochu setmělo, zapalovali je a kochali se pohledem na jiskřičky snášející se z nebe a pomalu zhasínající v leganorijském superhustém vzduchu. Jedné hodiny se ovšem o zvláštním bumprachu dozvěděl někdo jiný než milovník rakchetlí.

Kalsperf Sulsot byl sávem Eusulsotu a zároveň i knížetem několika desítek megariotů, které pluly spolu. O rakchetlích se dozvěděl náhodou. Zrovna když vcházel do jídelny, zaslechl dvě služebné

bavící se o obchodu s bumstroji na náměstí. Bumstroje ho velice zaujaly a celou noc o nich v posteli přemýšlel. Vždyť mohl použít bumprach na mnohem efektivnější zbraně, než jsou hustiové meče a nepřesné luky. "Pošlu do toho obchodu své lidi," rozhodl se nakonec.

Do Kyfrilova krámků vstoupili zákazníci. Místo oblečení však na sobě měli plné zbroje a odznaky vévody Kalsperfa Sulso. "Čím mohu posloužit?" zeptal se Kyfril.

"Dáš svůj recept na bumprach armádě," odpověděl mu lakonicky voják.

Kyfril zbledl. Ačkoliv měl peníze rád, nikdy nechtěl, aby se s jeho vynálezy vraždili Leganoriané. "Nemyslím si," řekl vojákovi.

"V tom případě tě zatýkáme ve jménu krále Higberta Sulso XVII."

"Taky si nemyslím," usmál se Kyfril a hodil pod sebe jednu bumkouli s větším množstvím uhlí. Všude se začal valit ohromný dým. Kyfril poslepu utekl ze svého obchůdku, s jedinou věcí za pasem, váčkem bumprachu. A napadlo ho jediné místo, kam jít.

Zabouchal na brány kláštera, z kterého jej vyhodili. Otevřel mu koba Mraemorus. "Bratře Kyfrile. Chtěl jsem se ti omluvit za svou..."

Víc říct nestihl, protože ho Kyfril strčil do kláštera a zabouchl dveře. "Ihned vám všechno vysvětlím," řekl.

"To doufám."

Znovu vysvěcený bratr Kyfril vysvětlil Mraemorusovi, co se stalo, a pak mu pověděl o svém úžasném nápadu. Za necelé dva dny se tak rakchetle a bumstroje prodávaly v každém klášteře, protože ani císař Leganorie si nedovolí vztáhnout ruku na služebníky boží. Hodně aristokratů se sice snažilo na tajemství bumprachu přijít, ale marně. Zůstalo tajemstvím, které mniši strážili a strážili jako oko v hlavě.

Typy pouličních představení

Článek připravil a napsal Vítek Procházka

Chystáš nové pouliční vystoupení a nevíš, jak ho pojmout? Přijde ti nudné, že to všichni dělají stejně? Nevíš, jak jinak bys to mohl dělat? Chtěl bys na svoje městské slavnosti nějaká zajímavá a inovativní pouliční představení a nevíš, jaké jsou možnosti?

V tomhle článku ti povím o základních druzích pouličních představení. Nebudu řešit rozdělení na busking a pouliční divadlo ani na zábavu a umění. Budu představení rozdělovat podle různého využití veřejného prostoru. Protože většina odborných termínů zatím nemá český ekvivalent, budu často používat anglickou terminologii.

Walk-by show

Typicky žonglér, který si stoupne na ulici a sám pro sebe si hází. Občas se u něj někdo zastaví a něco mu hodí do klobouku položeného na zemi. Většinou se na něj nikdo nevydrží koukat déle než pár minut. Diváci odcházejí nejpozději v okamžiku, kdy mu spadne míček.

Dalším příkladem je kytarista drnkající někde na rohu. Přestože může být technicky i umělecky na výši, mnoho diváků nenadchne, a proto si ani nevybere moc do klobouku.

Obrázek: Vítek Procházka

Z pohledu pořadatele festivalu se jedná vlastně o takovou živou dekoraci. Koneckonců, většina živých soch spadá také do této kategorie.

Pro začínajícího performerera může tenhle typ vystoupení být skvělým prvním pokusem o veřejné vystoupení. Hraním na rohu můžeš překonat strach z veřejného vystupování a získat první zkušenosti. Můžeš to pojmout i jako veřejný trénink. Walk-by show není pro účinkujícího fyzicky, psychicky ani energeticky náročná. Nemusí napínat síly k tomu, aby strhnul diváky, prostě si dělá svoje bez velkého ohledu na okolí.

Mnozí umělci jsou takhle spokojeni a nic víc nepotřebují. Nebo ani nevědí, že by se to dalo dělat jinak. Obzvláště někteří hudebníci mají sklony si myslet, že kvalitní hudba sama o sobě stačí k tomu, aby udělala dobrou a úspěšnou show. Nestačí.

Pro dobrou show (a plný klobouk) je třeba udělat opravdovou show, spojit se s diváky na osobní úrovni, předat jim svoji energii a dostat ji od nich zpátky.

Walk-by show může být i dobře udělaná a má rozhodně svou hodnotu. Pokud ti vyhovuje, dělej ji dál. Myslím ale, že bys měl vědět, že existují i jiné způsoby, jak hrát na ulici. Přečti si tedy, prosím, celý článek a zamysli se, jestli by ti nevyhovoval i jiný druh představení.

Circle act

To, co si nejčastěji představíš (já určitě :) pod pojmem busking show. Představení odehrávající se většinou v půlkruhovém jevištním prostoru (polo-aréna), nebo i plném kruhu (aréna), obklopeném diváky. Umělec zaujme diváky alespoň na 20 minut, ale třeba i na hodinu. Na konci dobře provedené circle show máš velký dav nadšených diváků, kteří nahází plný klobouk peněz.

K tomuto druhu představení většinou směřují žongléři a akrobati, kteří chtějí hrát na ulici. Je náročné na trénink, přípravu a znalost principů hraní na ulici. Je náročné také na psychiku performerera – musí totiž “s kůží na trh”. Musí si stoupnout doprostřed prázdného náměstí a přesvědčit stovky lidí, že mu mají věnovat půlhodiny svého života. Ne každý si na to troufne. Věř mi ale, že to stojí za to.

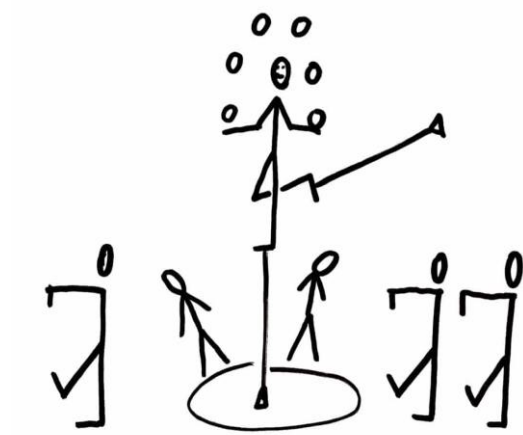
I muzikanti, kouzelníci a mimové můžou udělat plnohodnotnou show. Rozhodně se jim to vyplatí. Čím déle totiž udržíš diváky, tím budou na konci nadšenější a štedřejší. Proto je circle show nejčastějším formátem čistého buskingu (hraní na ulici na vlastní pěst mimo rámec festivalu).

Představení tohoto typu obvykle tvoří základ programu pouličního festivalu. Jsou i vítaným doplňkem městských slavností.

V chůdádím repertoáru je typickou ukázkou circle show Romeo a Julie. Součástí představení je jak lákání diváků, tak vybírání do klobouku a celá show trvá cca. 45 minut. Diváci jsou na konci zpravidla

unešení a náš klobouk (tedy v tomto případě šála) plný. Romeo je spíše pouličním divadlem než buskerskou show a vyžaduje pozornější diváky než klasická buskerská show. Proto ho nehrajeme na divoko na ulici, ale v rámci festivalů ať už pouličních, středověkých nebo městských.

Jako klasická buskerská show funguje páně továrníkovo sólo Žonglování na štaflích. Je upečené přesně podle schématu pouliční show a funguje i na ulici bez festivalu.

Obrázek: Vítek Procházka

Spot show

Malé, krátké představení. Taková minishow na pár minut. Často jako součást walk-actu. Může to být jedno číslo z velké circle show nebo vyvrcholení walk-by show. Může obsahovat rychlý crowding (lákání diváků) i hatting (vybírání do klobouku).

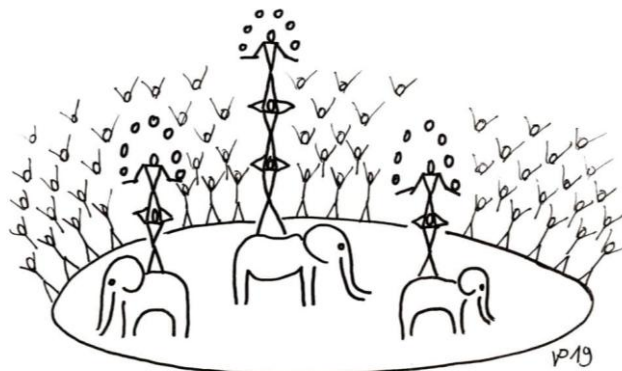
Obrázek: Vítek Procházka

My spot show používáme v našem freak circus walk-actu. Podivné, strašidelné postavy cirkusáků se plouží městem a divně se koukají na lidi (tahle část je walk act), občas se zastaví někde na rohu, zorganizují si hlouček diváků a odehrají pětiminutové akrobatické vystoupení, na jehož konci si vyberou do klobouku (spot show).

Je velmi těžké si za spot show, stejně jako za walk act, vybrat plný klobouk. Proto najde svoje uplatnění spíš na placeném festivalu než nadivoko na ulici.

Velká show – large spectacle

Velkolepé představení s mnoha účinkujícími, velkými rekvizitami a velkými efekty. Rozhodně ne něco, co se vejde do zapadlé uličky. Často se jedná spíše o pouliční divadlo než o busking jako takový. Cirkusové, divadelní nebo hudební představení určené pro hraní ve veřejném prostoru. Aby dobře fungovalo, nemělo by se jednat o kus vytažený divadelního jeviště na ulici, ale raději o dílo vymyšlené speciálně pro hraní venku. Divadelní představení či koncert hraný sice pod širým nebem, ale na podiu v klasickém divadelním uspořádání do téhle kategorie taky nespadá.

Obrázek: Vítek Procházka

Od typické circle show se liší dobou trvání (hodina i více) a celkovou velikostí výpravy – typicky větším počtem účinkujících, velikostí efektů a v lepším případě i propracovaností a hloubkou poselství. Klasický crowding tato představení obvykle nepotřebují, protože k nalákání diváků bohatě postačí stavba scény, zvucení atd. Takováhle představení se navíc obvykle neodehrávají nadivoko, ale bývají vyvrcholením festivalu, a mají proto patřičné místo v programu, odpovídající reklamu a diváci na ně tudíž chodí cíleně.

Do téhle kategorie patří naše “vlajková loď” Půlnoční cirkus. Je to hodinové divadelní představení, které nejlépe funguje v půlkruhovém prostoru na náměstí či v parku. Je to plnohodnotné divadelní představení hrané novocirkusovými prostředky jako je vzdušná akrobacie a oheň, nikoli jen “obyčejná” ohňová show.

Mám za to, že naši Elementálové sem patří také, přestože trvají jen 45 minut včetně crowdingu a hattingu. Vzhledem k velikosti chůdových masek, počtu účinkujících (8) a nutnému prostoru 15×15, je nemůžu označit za běžnou circle show.

Víš ještě o dalších představeních, která by sem patřila a mají vše, co mají mít? Napiš mi o nich, prosím, moc rád bych je viděl a seznámil se s jejich tvůrci.

Doufám, že se mi podařilo rozšířit ti obzory, ať už jsi umělec nebo pořadatel akcí. V navazujícím článku proberu méně tradiční formy hraní na ulici jako je walk-act, průvody, živé sochy nebo videomapping.

Pokud se chceš o pouličním umění dozvědět víc, sleduj můj blog, nebo se se mnou domluv na individuální konzultaci. A pokud se chceš dozvědět o hodně víc, určitě navštiv Street theater masterclass. Pokud řekneš, že jsem tě doporučil já, dostaneš 10% slevu.

Jsi-li pořadatel a chceš vidět kvalitní pouliční cirkus, tak si rozhodně pozvi Chůdadlo.

Rod nepokojné krve

Fireshow alias hra s ohněm

Článek napsala a připravila Katka Gottwaldová - gayapadme9.webnode.cz

Fireshow se věnuji aktivně již sedm let a je to má velká láska, proto vám FIRESHOW trochu představím. Jakékoli představení zahrnující oheň, je ze své podstaty nebezpečné a představuje ohrožení na zdraví, a proto by při nich vždy měla být zajištěna bezpečnost vystupujícího i publika. Proto, pokud se jdete na nějaké vystoupení podívat, myslete na to...

Fireshow (ohnivá show) představuje druh živého umění či zábavy, který zahrnuje všechny typy výstupů, jež do sebe zahrnují manipulaci s ohněm.

Ve fireshow se obvykle používají rekvizity s jednou či více hlavicemi, které byly zhotoveny tak, aby se při zapálení nezničily. Fireshow zahrnuje dovednosti založené na žon-glování, twirlingu, točení s poi a jiné manipulace s různými dalšími rekvizitami. Také se v ní využívají dovednosti jako plivání ohně, polykání ohně či opalování těla, které se někdy označují jako fakírské dovednosti.

Vystoupení s ohněm mají mnoho různorodých podob: např. tanec s ohněm, používání ohně při finále v jinak neohnivém představení, kaskadérina, sestavy secvičené na hudbu, (tento typ fireshow spolupracuje právě s tancem a moderní gymnastikou). Nebo mohou být pojata volným stylem (s muzikou nebo bez) či doprovázena i interakcí s publikem. Některé prvky fireshow lze nalézt v mnoha různých kulturních zvyklostech a rituálech z celého světa. Jakékoli představení zahrnující oheň je v podstatě nebezpečné a představuje ohrožení na zdraví a někdy i na životě, a proto by při nich vždy měla být zajištěna bezpečnost jak performerů, tak i publika.

Foto: Katka Gottwaldová

HISTORIE FIRESHOW

AZTÉKOVÉ:

Ti se věnovali ohnivému tanci zasvěcenému božstvu Xiuhtecuhtli. Aztécký ohnivý tanec je dnes v Mexiku předváděn atrakcí pro turisty. BALI: Ohnivé tance nebo tance andělů, které bývají také často předváděné pro turisty, sahají až do starodávných rituálů. Jak tanec andělů, tak ohnivý tanec, vycházejí z obřadu zvaného Sanghyang, který byl prováděn v transu na ochranu před čarodějnicemi v dobách epidemií. Pod názvem Koňský tanec bývá také předváděn muži držícími napodobeniny koní z dřeva a prutů. Tanečníci při něm poskakují kolem ohně ze zbytků kokosových ořechů a procházejí jím.

OSTROVY ANTIGUA, KUBA, SVATÁ LUCIE a FRANCOUZSKÁ POLYNÉSIE:

I zde jsou ohnivé tance atrakcí pro turisty.

INDIE:

Obyvatelé thárské pouště předvádějí tradiční tance s ohněm jako součást festivalu jara. Tento tanec je doprovázen hrou na bubny a má mnoho druhů podob. Muži například často předvádějí tanec, při němž chodí po žhavých uhlících. Před jeho začátkem se zapálí velká hranice, která se posléze nechá vyhasnout, aby po ní zbyly žhavé uhlíky, jež tanečníci vyhazují nohama a vytváří tak spršky ohně. Ženy provádějí tanec, při kterém na svých hlavách udržují zapálené kotlíky. Oba typy jsou dnes také často předváděny pro turisty.

MODERNÍ PODOBA FIRESHOW

Fireshow získávají na popularitě od poloviny 90. let 20. století. Tento rozvoj se týká jak ohnivých show v rámci volnočasových aktivit, tak v rámci profesionálních vystoupení. Manipulace s ohněm se stala velmi rozšířenou v klubech s elektronickou hudbou, v nočních klubech, na plážových večírcích a hudebních festivalech. K většímu povědomí o fireshow přispěl také festival Burning Man, další takovéto festivaly, jehož součástí jsou právě i ohnivá umění. Vystoupení s ohněm se stává čím dál oblíbenější zábavou na firemních akcích, pouličních festivalech, oslavách a jako předskokan ohňostrojí.

DRUHY FIRE SHOW

TRADIČNÍ FIRESHOW:

Tradiční vystoupení často obsahují polynéské kostýmy a jiné kulturní prvky. Mnoho umělců uznává pravidla každoročního Samojského festivalu (Samoa Festival) spojeného se Světovým mistrovstvím v show s ohnivým nožem (World Fireknife Competition), nebo se jimi inspiroje.

MODERNÍ FIRESHOW:

Tato představení mají mnoho druhů od vystoupení secvičených na hudbu po pouliční výstupy. Liší se i různými stupni zapojení publika a interakce s ním. Moderní fireshow také užívají velké množství různorodých ohnivých dovedností a rekvizit.

OHNIVÉ DIVADLO (fire theatre):

Tyto show jsou divadelními představeními, v nichž oheň a ohnivá vystoupení figurují jako prvky jevištního dramatu. Ohnivé vystoupení je tu často součástí většího představení. Tento typ výstupů často využívá složitější rekvizity a kostýmy. Méně se soustředí na technickou přesnost.

RITUÁLNÍ FIRESHOW:

Tato představení jsou směsí pohanských a okultních obřadů s ohněm a ohnivým představením. Soustředí se méně na technické provedení a více na tanečnicko umění s ohněm, aby zvýraznila rituální charakter nebo specifičnost ohnivého elementu.

OHEŇ A BŘIŠNÍ TANCE:

Tato představení jsou směsí středovýchodního břišního tance a kombinují prvky tance s ohněm s břišními tanci. Tyto tanečnice často používají ohnivě svíčky a ohnivě meče.

ŽONGLÉŘI:

Spolu s ohněm kombinují žonglování a komedii.

SPOLEČNOST NOVÉHO CIRKUSU:

(Cirque du Soleil - Francie) poprvé zapojil prvky moderní fireshow do svého představení Zaia v Macau (2008-2012) Předchozí představení Cirque du Soleil zvaná Alegria využívala při ohnivých představeních dovednosti tradičních tanečníků s ohnivými noži. Uznání pro moderní tanec s ohněm a moderní techniky s ohnivými rekvizitami bylo v minulosti v cirkusovém společenství velmi nízké.

OHNIVÉ REKVIZITY

- * POI
- * HŮL, TYČ
- * VĚJÍŘE
- * LEVISTICK
- * OBRUČ
- * DEVILSTICK
- * MEČ
- * POCHODNĚ
- * SVÍCE
- * BÍČ
- * ŠVIHADLO
- * MÍČKY

MATERIÁL A PALIVO

Hořlavý materiál, ze kterého jsou vyrobeny veškeré hořáky na ohnivých rekvizitách, se nazývá kevlar a je to zvláštní nažloutlá pevná látka, která se nejčastěji namotává v pásech na kovové konstrukce ohnivého náradí.

Existuje mnoho možných paliv, která se liší svými jednotlivými vlastnostmi. Tanečníci s ohněm si vybírají paliva nebo směsi paliv podle jejich bezpečnosti, ceny, dostupnosti a požadavků na různé vlastnosti jako barva a teplota výsledného ohně volba paliv se mění společně s geografickou polohou. Američtí performeři např. používají čistý benzín, zatímco ti Britové a Češi používají pouze lampový olej nebo petrolej.

Gratulujeme

Článek připravila Pavla Štullová (foto blesk.cz)
Informace čerpány z internetových stránek wikipedia.org a osobnosti.cz

Hana Maciuchová se narodila 29. listopadu 1945 ve Šternberku u Olomouce. Její rodiče byli vášniví divadelníci a ukazovali jí divadelní prostředí zblízka. Otec ji ve 14 letech nabídl roli družičky v Jiráskově Lucerně, kterou právě zkoušel olomoucký divadelní spolek Mrštík. Od malička ráda tancovala, zpívala a recitovala ve škole. Studium herectví pro ni tedy bylo logickým východiskem. Během pobytu na gymnáziu se nicméně vážně zabývala myšlenkou věnovat se medicíně nebo studiu angličtiny. Nechtělo se jí odjet do vzdálené Prahy a výrazně se odloučit od rodiny. Nakonec se přece jen rozhodla pro DAMU. Ještě během studií začala hrát v divadle Za branou, kde posléze získala své první profesionální angažmá. V roce 1971 odešla do Vinohradského divadla, kterému zůstala věrná až do současnosti. Na jeho jevišti se představila v řadě významných představení jako např. Obchodník s deštěm, Zločin a trest a Cyrano z Bergeraku. Vedle toho si zahrála i Gertrudu v Hamletovi uváděném na Hradě v rámci shakespearovských Letních divadelních slavností. Objevila se i v představení Chvilková slavnost nastudovaném divadlem Radka Brzobohatého.

První filmová role ji sice potkala už ve snímku ORGAN v roce 1964, ale obecně lze říci, že film jí dokázal nabídnout jen naprosté minimum příležitostí, které většinou ani nebyly úměrné jejímu talentu. Do postavení herecké hvězdy ji katapultovala životní role sebevědomé a temperamentní Anči v jediném hraném večerníčku Československé televize KRKONOŠSKÉ POHÁDKY.

Foto: blesk.cz

Díl 4.

Příběh napsala Veronika Šmídová

Po svatbě se Tonička přistěhovala na statek k Vašíkovým rodičům, kde měli svoji místnost. Václav měl ještě sestru Emilku, která na statek pravidelně dojížděla za rodiči na návštěvu. Byla vdaná za továrníka v Náchodě. Byla to statná a velice rázná žena, pravý opak Václava. Od samého začátku, co Tonička přišla na statek se na ni podezíravě dívala a jako jediná se svatbou nesouhlasila.

„Je to jen chudá holka, co chce peníze a postavení.“ opakovala Emilie pořád dokola. Nikdo ji neposlouchal. Toničku si Václavovi rodiče hned oblíbili, okamžitě se zapojila do práce na statku a ničemu se nevyhýbala. Krmila dobytek, pracovala na poli, prala, vařila, prostě vše co se od správné hospodyňky čeká.

Každou volnou chvíli trávili s Václavem společně, procházky, výlety po okolí. Byli tak šťastni a spokojeni, až by jim někdo tu lásku mohl závidět. Tu a tam se po vesnici proslýchalo, že je Tonička vypočítává kvůli penězům, ale z rodiny to nikdo neposlouchal, až na Emilku, která ty pomluvy ještě podporovala.

Netrvalo dlouho a Tonička otěhotněla, nejšťastnější chvíle v jejich životě. Byla na sebe opatrná a nezastávala těžkou práci na statku, ale i přes to se jí nepodařilo dítě donosit a ve čtvrtém měsíci o něj přišla. Tonička se tím hodně trápila a dlouhé dny proplakala.

„Pojedeme na výlet, Toničko,“ snažil se ji utěšit Vašík.

„Na svatební cestě jsme beztak nebyli, tak kdy jindy než teď, alespoň přijdeme oba na jiné myšlenky,“ řekl Václav a pohladil Toničku po tváři a utřel jí slzy.

„To je ale hezký nápad,“ odpověděla Tonička a bylo vidět, že pookřála.

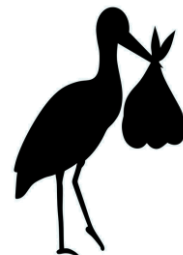
Hned na zítřek je Václavův otec dovezl na nádraží a vyjeli směr Praha. Strávili tam krásný víkend, navštívili plno historických památek, kaváren a restaurací. Byli konečně jen oni dva. Oběma to velice pomohlo, hlavně Toničce, která se cítila o mnoho lépe a za to byla Vašíkovi nesmírně vděčná.

Po návratu na statek se opět Tonička zapojila do všech prací a žili spokojeně dál. Tonička jednoho dne přišla za Vašíkem na pole, aby mu donesla svačinu a džbán s vodou. Sedli si vedle sebe a Václav se s chutí pustil do jídla, při práci mu vyhládl.

„Budeme mít děťátko,“ řekla náhle Tonička a oči jí zářily štěstím.

„No ne, je to pravda?“ vyskočil nadšeně Vašík.

„Je Vašíčku,“ smála se Tonička.

Vašík ji vzal do náruče a pevně objímal, až měl slzy v očích, tak moc byl šťastný. Okamžitě Toničce zakázal veškeré práce a přál si, aby co nejdříve odpočívala už od začátku.

Čas plynul a na Toničce bylo těhotenství víc a víc vidět, cítila se dobře. Často chodila za Vašíkem na pole, nebo do chléva. Doma měla dlouhou chvíli, vyšívání a pletení oblečků pro děťátko už měla připravené, stejně tak jiné nezbytnosti co jsou potřeba.

Porodila v osmém měsíci, byl to těžký a dlouhý porod. Naštěstí proběhlo vše v pořádku a narodil se zdravý chlapeček a holčička. Nikdo dvojčata nečekal. Pojmenovali je Václav a Marie po Václavových rodičích.

Když děti malinko povyroستly, nechali je pokřtít ve Slavoňovském kostele, za kmotra šel Jaroslav a teta Květa.

Za nedlouho nastala zima. Už od konce listopadu napadlo hodně sněhu a udeřily velké mrazy. Tonička trávila většinu času doma s dětmi. Byly jim sotva tři měsíce a Tonička s Václavem o ně měli veliký strach, aby neochořely. Péče o dvojčata byla náročná, ale jejich rozkošné smějící tvářičky si získaly celou rodinu a rychle na vše zapomněli. I Václav s nimi přes zimu mohl trávit více času, své děti a svou milovanou ženu milovala nadevše.

Než se nadáli, bylo opět jaro a čas plynul jako voda. V tomto období je na poli hodně práce a byla potřeba každá ruka. Tonička chodila také pomáhat. Odložila dvojčata do velkého proutěného koše vystlaného peřinkami, kde spokojeně spali. Každou chvíli je chodili kontrolovat, zda se neprobudili.

„No nejsou rozkošní,“ rozplývala se nad nimi Tonička.

„Jsou překrásný, po mamince,“ řekl Vašík a políbil Toničku na čelo.

Než se nadáli dvojčata začala chodit a zaměstnala tím celou rodinu. Byly to velice živé děti. Hlavně malý Venoušek, potřeboval vše prozkoumávat a byl velice zvědavý. Maruška byla zdrženlivější a bojácnější, než její o pět minut starší bratříček.

„Já se z toho brzy zblázním,“ povzdechla si Tonička s úsměvem, když Venoušek spadl do hnoje a stáhl sebou i Marušku.

„To se vypere,“ konejšil ji Vašík a šel pro obě děti, aby je společnými silami vykoupali, dali jim večeři a uspali je. Těšili se na společné chvílky, kdy večer děti usnuly, které trávili četbou, povídáním, nebo poslechem gramofonových desek.

V zimě roku 1924 byly dvojčatům tři roky, blížili se Vánoce, peklo se cukroví, vyráběly se adventní věnce a jiná vánoční výzdoba. Den před Štědrým dnem šel Vašík do lesa pro stromek, potrpěl si, aby to byla jedlička.

„Za chvíli se vrátím, Toničko. Až přijdu, dáme si čaj s rumem,“ z kůlny si vzal pilku a vyšel směrem k lesu. Ještě se otočil, aby zamával na Toničku s dětmi, které stali ve dveřích.

„S pánem Bohem Vašíku,“ volala za ním.

Uplynula hodina, dvě a Václav nikde.

„Kde může být?“ mluvila si pro sebe Tonička, když si hrála s dětmi.

Za tři hodiny už to nevydržela a šla říci tchánovi.

„Vašek se ještě nevrátil z lesa, už bude brzy tma. Mohl byste se po něm podívat, začínám mít o něj strach.“ řekla nervózně Tonička.

„Jistě, půjdu hned, než bude úplná tma, radši si vezmu s sebou baterku.“ odpověděl tchán, vzal si kabát, kulicha na hlavu a šel hledat Václava.

Přesně věděl, kudy Václav šel. Chodili tam spolu pro stromek každý rok. Vešel do lesa a uviděl Václava, jak sedí opřený o strom.

„Vašku,“ zavolal na něj a mířil přímo k němu. Václav byl promrzlý na kost.

„Co se stalo?“ ptal se ho otec.

„Nevím, najednou se mi udělalo špatně a musel jsem si chvíli sednout,“ zašeptal Václav.

„Můžeš vstát? Pojd', pomůžu ti. Půjdeme domů. Do tepla, tam se zahřeješ a vypiješ čaj se slivovicí. To tě postaví na nohy.“ řekl otec.

Vzal Václava za ruku a dal si ji kolem ramen, byl slabý a sám jít nemohl.

„Proboha co se stalo,“ vykřikla Tonička, když oba uviděla ve dveřích.

„Jen se mi neudělalo dobře. Bude to v pořádku, Toničko. Potřebuju se zahřát a lehnout si.“ Odpověděl Václav a mířil zrovna do postele, kam mu pomohl otec s Toničkou.

Té noci byl Václav ve velkých horečkách, až z toho blouznil. Tonička zkoušela vše možné, aby horečku srazila, ale nebylo to nic platné. Takto to trvalo ještě dva dny. Horečky neustávaly a objevil se silný kašel. Vykašlával krev. Tonička zděšeně očekávala, až přijde místní lékař, aby Václava vyšetřil a poslechl. Přišel až další den.

„Dobrý den, konečně jste tady, pane doktore.“ povzdechla si Tonička.

„Dobrý den, tak kdepak je pacient?“

„Pojďte za mnou, vůbec si mi to nelíbí, je celý bledý, má horečku a dokonce vykašlává krev.“

„Dobře, nechte mě, abych se na to podíval,“ odpověděl doktor a zavřel za sebou dveře od pokoje, kde Václav ležel.

Tonička mezitím odvedla děti vedle k babičce a dědovi a nervózně chodila sem a tam. Po chvíli se otevřely dveře, na doktorovi bylo vidět, že je to zlé.

„Tak co?“ zeptala se Tonička opatrně.

„Je to velice zlé, souchotiny se zase vrátily. Obávám se, že se budete muset připravit na nejhorší.“ řekl smutně lékař.

Ještě něco povídal, ale to už Tonička nevnímala. Omdlela.

Pokračování příště...

Stalo se na statku **Sněhurka** České Budějovice

Letní kulturní akce

Souhrn informací připravila Kristína Žáková

Vítání léta

27. června 2020 se konala dětská akce "Vítání léta". Počasí nám přálo a po zahajovacím přípitku, přišli na řadu naši koníci: Deny, Sindy a Vivinka, kteří všechny děti bezpečně povozili a zpřijemnil jim letní den. Všechny děti od nás dostaly balíček s odměnami a na závěr se konal táborák, kde si všechny děti, a nejen ony, opekly buřtíky.

Pevně věříme, že se všem tato dětská akce líbila a doufáme, že se brzy sejdeme na další dětské akci, která se brzy bude pořádat.

Svatojánská pohádka

30. června Pansofie ve spolupráci s námi připravila v lesoparku Stromovka, pro děti svatojánskou pohádku. Před dětmi se zjevila matka Země a pomocí kouzelného klíče se jim otevřela brána do pohádkového světa. Děti pomohly králi Kamínku, královně Vodě a Vzduchu i králi Ohnivci s několika úkoly, aby mohly vysvobodit zakletého dědka z mokřin. A na konci dobrodružné cesty se jim otevřel brána ke zlatému kapradí.

Den se zvířátky

V sobotu 4. července se u nás konalo první setkání "Den se zvířátky." Při těchto setkáních se děti seznamují se světem živých zvířat, která chováme, a pomáhají s péčí o ně. Cílem těchto setkání je naučit děti zodpovědnosti. A všechny zúčastněné děti si zaslouží obrovskou pochvalu, že se zapojily nejen do vyčištění a následné přípravy poníků k samotné jízdě, ale také je potom je řádně nakrmily a odměnily.

Naše velké díky patří nejenom dětem: všem Adélkám, Anetce, Aniče, oběma Eliškám, Františkovi a Nikče, ale také rodičům, našim lektorkám Ladě a Lee za úžasnou pomoc a nesmíme opomenout ani poníky: Denyho, Sněhurku a Vivinku, kteří byli trpělivými koňskými profesory a dětem ukázali základní tajemství koňského světa. Věříme, že toto první setkání se všem líbilo a sejdeme se na dalším setkání.

Narozeninová oslava

První narozeninovou oslavu u nás měla Adélka, která oslavila třetí narozeniny. Nejenom na ní, ale na všechny zúčastněné děti čekali naši poníci Sindy a Vivinka, kočky Teo, Nemo, Chip a Deil a králík Bibi. O doplňující program se postaral kejklíř Martin (ze spolku Keltoviny), který předvedl představení s bičí, poi a žonglování s talíři.

Věříme, že se oslava narozenin líbila a těšíme se na další oslavy.

Rozloučení s prázdninami

Ve spolupráci se spolky Jezdecký klub SiDi, z.s. a Keltoviny, proběhla 14. září dětská akce s názvem "Rozloučení s prázdninami."

Při této akci děvčata z JK SiDi (Lea a Hanča), předvedla ukázkou voltiže (cvičení na koni) a Hanča navíc ještě se svým koníkem Torískem předvedla ukázkou práce ze země. Kejklíř Martin předvedl svoje umění a zapojil i diváky a nakonec se všechny zúčastněné děti svezly na koních.

Naše díky patří našim děvčatům: Lea a Hanče, kejklíři Martinovi a našim koníkům Denymu a Sindy. A těšíme se na další spolupráci při dětské akci.

Čtení pro všechny

Horymír

Článek připravila Věra Melicharová

Informace čerpány z internetových stránek pohadky-online.eu

Za vlády knížete Křesomysla vypukla v Čechách stříbrná horečka. Lidem už se nechtělo pracovat na polích a čekat, jaká bude úroda. Každý chtěl honem honem zbohatnout – a tak se všichni hnali k Příbrami, na Březovou horu, kde se stříbro těžilo, a každý kopal jako divý. To se rozumí, pole pustla, zarůstala bodlácím. „Vraťte se domů, orejte, sejte, chléb je přece důležitější než stříbro!“ přemlouval své poddané rytíř Horymír. Ale ti se mu vysmáli, a když je chtěl od dolů odehnat, pomstili se – zapálili jeho hrad.

To se rozumí, že jim to Horymír oplatil: s několika věrnými podpálil zas on hornické domky, a co hůř, velkými kameny zavalil důl. A to nesmírně rozhněvalo knížete Křesomysla, on také získával majetek ze stříbrné žíly! Dal si předvolat Horymíra na Vyšehrad a hned pravil: „Zničil jsi obydlí horníků a zničil jsi doly. Za takový skutek ztratíš hlavu!“

Marně se Horymír bránil, že byl v právu, že rytíř se přece musí pomstít za křivdu! At' se kníže podívá, co zbylo z hradu a jak vypadají pole a louky, když se na nich nehospodaří ... „Už jsem rozhodl!“ řekl Křesomysl. „Dám ti setnout hlavu tvým vlastním mečem!“ Horymír vyslechl rozsudek statečně, ani nemrkl. „Máš nějaké poslední přání?“ zeptal se kníže. „Ano. Chtěl bych se ještě projet na svém koni Šemíkovi.“

K tomu kníže svolil. Byl si jistý, že Horymír neuprchne: jeho hrad stojí na skále, je obklopen hradbami a bránu, bránu dá pevně uzavřít a hlídat stráží. Když koníka vyvedli ze stáje, přistoupil Horymír k němu, hladil ho po hřívě ... a také mu cosi šeptal. Pak se rytíř vyšvihl do sedla a třikrát objel cvalem nádvoří. Když projížděli potřetí, vykřikl Horymír: „Šemíku, vzhůru!“ Kůň se vzepjal, odrazil ... a mohutným skokem hradby přeskočil. Vyletěl jako pták, ale padal dolů, do řeky.

Všichni byli přesvědčeni, že rytíř i jeho kůň zahynuli ve vlnách. Ale pak je spatřili na druhém břehu – Šemík tam i s jezdcem doplaval! Kníže Křesomysl ten odvážný čin ocenil. „Odpouštím ti,“ dal vzkázat Horymírovi. Protože tak statečného rytíře si prostě musel vážít – a jistě také obdivoval výkon Šemíka. Chudák kůň! Svého pána sice zachránil, ale sobě ublížil. Za pár dní zašel ... Horymír mu dal vykopat hrob jako člověku. Navrch přivalil velký kámen. Na tom se jednoho dne objevil nápis, na kterém si kolemjdoucí mohli přečíst: Již dávno se věřilo a věří, že zde Horymírovův věrný Šemík leží.

Básničky

pro všechny lidičky

Báseň napsala a připravila Kristýna Strnadová

Dno oceánu

krystalky písku
sypou se z dlaní
pocity volnosti
nic nenahradí

doteky temných nocí
a jasnějších rán
objevuješ minci
ze všech stran

hlouběji se potápíš
nebezpečí se blíží
cesty úniku
najednou se zkrříží

paprsky slunečního svitu
kreslí na hladinu
neviditelnou nití

zdá se být vše v pořádku
když vlny šumí
a moře se třpytí

Plány

plány se rozpouští
jako inkoust ve vodě
vzdáváme se sami sobě
oddáni svobodě

kalamář je plný
stále je co psát
řádky na papíře
zůstanou napořád

všechno je správně
tak jak má být
stačí změnit směr
a zkusit opět žít

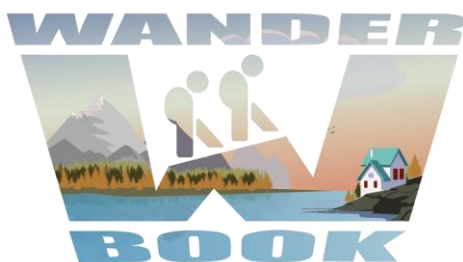
Moment překvapení

po každé temné noci
opět přijde den
v pavučině lží
náhle si polapen

sluneční svit odráží
kapky rosy ranní
čekáš jen na příležitost
než tě někdo zraní

poznáváš život
co trochu je a trochu není
nezbývá než čekat
na moment překvapení

možná se náhle
všechno změní
a ty se probudíš
ze svého snění

Naděje

někdy je těžké
smířit se s osudem
který se píše
tak trochu sám

bez cizí pomoci
světem bloudíš
tyhlety pocity
moc dobře znám

co se má stat
se stejně stane
před tím se zkrátka
utéci nedá

smysl života
má každý vlastní
najde ho ten
kdo žije a hledá

jediné co přetrvá
plamínek naděje
stejně tak jako když
slunce déšť střídá

a že se vše nevydaří
na pokus první
to už tak někdy
bohužel bývá

VZPOMÍNÁME ...

Karel Zeman (3. 11. 1910 – 5. 4. 1989)

Článek připravila Pavla Štullová

Informace čerpány z internetových stránek Muzea Karla Zemana

Jeden z nejvýznamnějších českých režisérů, scenáristů a výtvarníků Karel Zeman se narodil v roce 1910 a zemřel v roce 1989. Natočil řadu krátkých, středometrážních i celovečerních filmů. Nejslavnějšími jsou *Cesta do pravěku*, *Vynález zkázy*, či *Baron Prášil*. Karel Zeman proslavil českou kinematografii 20. století po celém světě a za své dílo získal řadu cen a uznání na prestižních filmových festivalech. Ve své době jej obdivovaly osobnosti jako Pablo Picasso, Charlie Chaplin nebo Salvádor Dalí. Jeho filmová tvorba je dodnes vysoce ceněna a postupy, které využíval, jsou vyučovány na filmových školách po celém světě. Estetika Zemanovy tvorby ovlivnila celou řadu světových filmařů, například režiséra, výtvarníka a člena skupiny Monty Python Terryho Gilliana, nebo režiséra Tima Burtona.

Mélièsův nástupce a kouzelník filmového plátna, jak byl často nazýván, se narodil v Ostroměři u Nové Paky. Geniální průkopník trikových filmů je dodnes jako jeden z mála českých režisérů uznávanou osobností světové kinematografie. Od dětství obdivoval loutky a hrál v loutkovém souboru. I přes svůj výtvarný talent jeho rodiče trvali na tom, aby vystudoval obchodní školu v Kolíně. V 17 letech se na základě novinového inzerátu vydal do jihofrancouzského Aix-en-Provence, kde studoval reklamní výtvarnictví. Ve Francii rád navštěvoval kina, zejména ho zajímaly animované filmy. Získané znalosti pak využil ve svém prvním animačním pokusu – reklamě na mýdlo.

Po vojně pracoval v reklamě. Jako zástupce firmy Baťa měl v roce 1939 na delší dobu odjet do marocké Casablanky. Kvůli chybějícímu ověření tehdejších protektorátních úřadů ale nakonec nevycestoval. Nastoupil poté jako vedoucí reklamního oddělení do Domu služeb v Brně. V roce 1943 přijel do Brna režisér Elmar Klos (v roce 1955 oceněný Oskarem za film *Obchod na korze*) natočit reportáž o aranžérské soutěži, v níž Zeman zvítězil. Jeho práce Klose natolik zaujala, že mu nabídl práci v kudlovských ateliérech ve Zlíně.

Tak začala profesní kariéra budoucího slavného filmového režiséra a výtvarníka. Zeman byl často nucen bojovat s obtížnými podmínkami v technicky nedostatečně vybavených kudlovských ateliérech. Ani pracovníci, se kterými začínal, mnohdy neměli s natáčením valné zkušenosti. Vše se stejně jako Zeman učili sami, postupně však vytvořili sehraný tvůrčí tým. *Cesta do pravěku* z roku 1955 se pro režiséra stala průlomovým dílem, prvním filmem kombinujícím hranou, animovanou a loutkovou složku. O čtyři roky později mu *Vynález zkázy* přinesl světovou slávu – film byl okamžitě prodán do 72 zemí světa a stal se tak nejúspěšnějším českým filmem všech dob. V *Baronu Prášilovi* a následujících dvou verneovkách Zeman i nadále využíval svých úspěšných trikových postupů. V 70. letech se nejen pro svou lásku k dětem a touhu tvořit pro ně, ale i kvůli náročnosti natáčení hraných filmů opět vrátil k tvorbě animovaných filmů.

Mezi Zemanovy blízké spolupracovníky patřili hudební skladatel Zdeněk Liška, animátor Arnošt Kupčík, produkční Karel Hutěčka a také jeho dcera Ludmila – od *Pohádek* tisíce a jedné noci spoluvýtvarnice jeho filmů. Na konci 70. let režisérovi hrozila ztráta zraku, nemoc však překonal a pokračoval ve své tvorbě. V závěrečné etapě života ho trápily problémy se srdcem. Zeman zemřel ve Zlíně 5. dubna 1989.

V Praze má muzeum věnované jeho osobě a jeho filmům.

AQUAPLANING

DŮVODY VZNIKU AQUAPLANINGU

**VRSTVA VODY
NA SILNICI**

1.

NEPŘIMĚŘENÁ RYCHLOST

2.

PŘIMĚŘENÁ RYCHLOST
pneumatika stíhá odvádět vodu

PNEUMATIKA NESTÍHÁ ODVÁDĚT VODU
vzniká vodní klín

NEPŘIMĚŘENÁ RYCHLOST
Aquaplaning = ztráta kontaktu s vozovkou

3.

VLIV HLOUBKY DEZÉNU PNEUMATIK

RIZIKO AQUAPLANINGU
← OD →

HLOUBKA DEZÉNU 8 mm
(nová pneumatika)

HLOUBKA DEZÉNU 1,6 mm
(pneumatika na hranici životnosti)

Při aquaplaningu pneumatika nestíhá odvádět vodu, tím vzniká vodní klín, voda se dostává mezi pneumatiku a silnici a dochází ke ztrátě přilnavosti a tím se zvyšuje pravděpodobnost smyku.

Začínající aquaplaning = cuknutí do volantu a plavání vozu

JAK SE ZACHOVAT PŘI AQUAPLANINGU

Držet pevně volant
(prudce nezatačet)

Ubrat plyn
(nepřidávat)

Vyšlápnout spojku
(nebrzdit)

VLEČENÍ (TAŽENÍ) VOZIDLA

Tažené auto ideálně s nastartovaným motorem,
fungují pak posilovače brzd a řízení.

Výstražný
trojúhelník
vzadu

JET PLYNULE A UDRŽOVAT LANO NAPNUTÉ
2,5–6 m

Potkávací světla

Komunikace

Řidiči si musí domluvit signály pro zastavení, zpomalení, odbočování.

Funkční řízení

Funkční brzdy
(při vlečení na laně)

Potkávací světla
(za snížené viditelnosti)

Nepoužívat varovná světla,
není pak vidět záměr odbočení.

POZOR, NĚKTERÁ AUTA
SE TÁHNOUT NESMÍ NEBO S OMEZENÍM

(např. s dvouspojkovou automatickou převodovkou jen 50 km/h a max. 50 km)

Ověřte si
v manuálu vašeho vozu.

bilová elita. Masarykův okruh ovšem dostal velmi rychle důstojnou náhradu. Už v roce 1950 se začala psát tradice, kterou Masarykův okruh žije dodnes – závody silničních motorek. Přestože Brno nebylo ze začátku zapsáno v kalendáři světového mistrovství, bojovali na dráze o vavřínové věnce nejzvučnější světová jména. Na souboje Cambella, Baltisbergera, Kassnera, Klingera, Hockinga, Daleho, Kavanagha, bratří Hintonů, Redmana, Schneidera či Thalhammera s domácí špičkou v čele se Šťastným, Havlem, Bartošem, Parusem, Koštířem, Malinou, Lukšíkem, Slavíčkem, Čadou a Srnou se motorističtí fanoušci těšili celý rok a závodům vytvářeli nadšenou kulisu.

1964 - 1974

V roce 1964 ukrojili pořadatelé z Masarykova okruhu další téměř čtyři kilometry přes Žebětín. Nově trať měřila 13,9 kilometrů. Zato se hned v následujícím roce dostala do kalendáře mistrovství světa silničních motocyklů a začala se psát nejslavnější kapitola Masarykova okruhu.

Následovalo období plné bitev těch největších velikánů motocyklového sportu. V Brně se na stupních vítězů v průběhu let střídali druhý nejúspěšnější motocyklový závodník v dějinách Giacomo Agostini (v počtu výher jej překonal až Valentino Rossi) s dalšími legendami Hailwoodem, Readem, Ivym, Saarinenem či Cecottem. A mezi nimi se občas blýsklo české jméno, naposledy Bohumil Staša druhým místem z roku 1971.

Foto Bohumil Staša: Automotodrom Brno

1975 - 1986

Od druhé poloviny 70. let ale brněnská trať přestávala vyhovovat zpřísnujícím se požadavkům na bezpečnost. Po celém světě nahrazovaly umělé a uzavřené okruhy původní přírodní trati a od počátku 80. let bylo jasné, že stejný osud čeká i Masarykův okruh. Ani další zkrácení – tentokrát už na 10,9 kilometrů nepomohlo. V roce 1982 se světové mistrovství jelo na „starém“ Masarykově okruhu naposledy.

Až do roku 1986 pak na trati bojovali „jen“ jezdci evropského mistrovství a automobiloví závodníci. Ti se na Masarykův okruh vrátili v roce 1962 zásluhou monopostů formule Junior. V jejich kokpitech, stejně jako později v případě formule 3, se objevovala nepřehlédnutelná jména včetně budoucích mistrů světa formule 1 Rindta a Laudy. V letech 1968-1986 drželo vysokou laťku automobilového Brna mistrovství Evropy cestovních vozů. Vytrvalostní závody tohoto seriálu představily divákům plejádu skvělých pilotů, o nichž dříve mohli pouze číst v odborných časopisech.

od 1987

Novodobá historie brněnského Masarykova okruhu se začala psát v roce 1987. Po dvou letech od začátku stavby zahájila provoz moderní uzavřená závodní dráha, která vznikla v netradičním prostředí lesů na okraji brněnské čtvrti Žebětín. Hned v úvodní sezoně 1987 se na Masarykův okruh vrátil seriál Mistrovství světa silničních motocyklů, jehož tradice v Brně sahá až do roku 1965.

Masarykův okruh si dokázal udržet svoje postavení i v tržní ekonomice a stále patří mezi jedny z nejvýznamnějších světových závodních tratí. V roce 1998 došlo k rozšíření boxů, dostavbě VIP salonků a zázemí pro závodníky. V zimě 2007/2008 prošla závodní dráha kompletní výměnou povrchu trati.

Automotodrom Brno

Akciová společnost Automotodrom Brno byla založena v roce 1994 a je provozovatelem závodního okruhu. Ředitelkou společnosti je od roku 2005 Ivana Ulmanová. Nejvýznamnějším podnikem, který společnost každoročně zajišťuje, je závod mistrovství světa silničních motocyklů Grand Prix České republiky. V letech 1999, 2004 a 2007 byla společnost odměněna za nejlépe organizačně zvládnutou Velkou cenu Trofejí IRTA (mezinárodní organizace jezdců a týmů), přičemž se pravidelně umísťuje mezi prvními.

Zajímavosti

- ✓ Okruh patří v rámci seriálu MotoGP k jednomu z nejdelších tratí. Zaujímá třetí místo za malajsijským Sepangem a britským Silverstonem.
- ✓ 18. srpna 1996 získal Valentino Rossi na Masarykově okruhu své první vítězství kariéry v závodech mistrovství světa (v kubatuře 125cc). O rok později tu také získal svůj první titul mistra světa.
- ✓ Trojnásobný mistr světa třídy 500 cc Wayne Rainey zaznamenal při Velké ceně ČR 1993 své poslední vítězství kariéry. V následujícím závodě v Itálii tragicky havaroval, ochrnul a musel ukončit závodní kariéru.
- ✓ Grand Prix České republiky (dříve Československa) patří mezi nejtradičnější závody mistrovství světa motocyklů. Celkem se již konalo 43 ročníků (počítáno do roku 2012 včetně), což tento závod řadí na 6. místo historických tabulek. První místa zaujímají Velká cena Itálie (64 ročníků), Nizozemska (64), Německa (61), Španělska (57) a Francie (55).
- ✓ Masarykův okruh hostil rovněž několik nemotoristických událostí – závod na kolečkových běžkách a koloběžkách, v roce 1987 běžecký maratón spojený se závodem vozíčkářů na stejné trati. Po závodní trati se proběhla i psí spřežení.
- ✓ Na okruhu se pravidelně koná také seriál cyklistických závodů Velká cena Kola Svorada. I když je určen hlavně amatérům, jako součást tréninku si ho oblíbili i mnozí profesionálové. Oficiální traťový rekord drží z roku 2014 Jan Bárta z týmu Bora-Argon 18 časem 6:49,0.

DRÁHA V ČÍSLECH	
 TRAŤOVÝ REKORD 1:36,065	 DÉLKA DRÁHY 6 403,19 m
 ŠÍŘKA DRÁHY 15 m	 POLOMĚR ZATÁČEK min. 50 m max. 300 m
 14 ZATÁČEK 6 levých 8 pravých	 13 PŘÍMÝCH ÚSEKŮ min. 35 m max. 636,56 m
 PŘEVÝŠENÍ 73,75 m	 NADMOŘSKÁ VÝŠKA 450 m
 STOUPÁNÍ max. 7,5% na délce 917 m	 KLESÁNÍ max. 5% na délce 410 m

Pokračujeme...

Článek připravila Věra Melicharová

Informace čerpány z internetových stránek mapy.cz a wikipedia.org

Největší přírodní jezero – Černé jezero

Černé jezero je největší ledovcové jezero na Šumavě a zároveň i největší jezero v České republice, pokud nepočítáme vodní plochy vzniklé s přispěním člověka. Má rozlohu 18,47 hektaru. Leží v nadmořské výšce 1008 metrů a jeho maximální hloubka dosahuje 39,8 metru. Vzniklo v poslední době ledové. Nachází se šest kilometrů severozápadně od Železné Rudy, méně než jeden kilometr od česko-německé státní hranice.

Nejhlubší zámecká studna – zámek Zbiroh

Zbiroh je hrad přestavěný na zámek ve stejnojmenném městě v okrese Rokycany v Plzeňském kraji. Od roku 1964 je chráněn jako kulturní památka.

Dnešní zámek vznikl z původního opevněného hradu, který byl založen na počátku 13. století. Za jeho zakladatele je považován Břetislav ze Zbirohu z rodu Sulislavců.

Na zámku Zbiroh se nachází 163 metrů hluboká studna, která je nejhlubší studnou v Evropě. Studna se ve vertikálním směru stáčí do šroubovice, což je způsobeno náročným hloubením do mimořádně tvrdé bulizníkové skály.

Nejnižše položená obec - Hřensko

Hřensko je obec v okrese Děčín v Ústeckém kraji, která je vstupní branou do Národního parku České Švýcarsko. Obec na soutoku Labe a Kamenice se zcela soustředí na cestovní ruch. S nadmořskou výškou 115 metrů je nejnižše položenou obcí České republiky. Mezi turisty je oblíbený kaňon Labe, z něhož vstupuje mezi skály neméně krásné údolí vinoucí se podél řeky Kamenice. Díky nízkým teplotám mezi skalami se zde daří horským rostlinám, což je při nízké nadmořské výšce Hřenska raritou. Nachází se zde silniční hraniční přechod do Spolkové republiky Německo Hřensko-Schmilka.

Foto: obec Hřensko

Nejvzácnější krasový útvar – Růžičky s opálem v Koněpruských jeskyních

Koněpruské jeskyně se nalézají uvnitř návrší Zlatý kůň nad obcí Koněprusy v CHKO Český kras asi 5 km jižně od okresního města Beroun. Jsou chráněny jako kulturní památka ČR.

Koněpruské jeskyně jsou nejdelší jeskynní systém v Čechách. Jedná se o rozsáhlý třípatrový jeskynní systém budovaný v devonských vápencích s výškovým rozdílem mezi jednotlivými patry asi 70 m. Nejdříve bylo objeveno v roce 1950 střední patro jeskyně, a to zcela náhodou, při odstřelu v místním lomu. Koněpruské jeskyně byly z větší části zpřístupněny v roce 1959.

Zvláštností jsou zde tzv. Koněpruské růžice, které obsahují opál.

Příběhy osamělé kovbojky

Poslední, pro Monteho

Příběh napsala a připravila Lenka Makrlíková

Věnováno Montemu Alamo, kovboji, který mi kdysi dávno vstoupil do života a už v něm zůstal...

Dnes se mi na vyjižd'ce vážně vůbec nechtělo mluvit... Pršelo, Apolo tak nějak fungoval - nefungoval... a všude bylo krásné večerní ticho... A i když jsem chtěla aby vyjižd'ka proběhla jako malý trénink, byla jsem laxní a laxní byl i můj kůň... Trochu mě to štvalo, ale nějak jsem neměla moc chuť s tím něco delat... Prostě taková nálada co se občas povede a máte chuť veškeré povinnosti hodit za hlavu... Jindy na svého koně během jízdy hodně mluvím a on podle hlasu dobře pozná, co a jak. Teď jsem ale měla pusku jak zalepenou a i když moje hlava breptala ostošest, mluvit ani náhodou... A tak mi hlavou bleskl nápad, že bych mohla zkusit práci na myšlenku... Cítila jsem se na to dokonale připravená... 😊 Apolo, jelikož jsem byla neobvykle tichá, pomalu a bez zájmu kráčel. A ja se začala soustředit na svůj úmysl... Přestala jsem se vnímat jako mluvícího tvora a přecvakla

se pouze na myšlenkové pochody. A byl přede mnou úkol, JAK se domluvit s koněm... Řeč těla najednou nestačila, jelikož máme opravdu hodně naučeno na slova. A já si najednou uvědomila, jak strašně velký je to rozdíl mluvit na koně nahlas a mluvit na něj jen uvnitř hlavy... Energie... To bylo to nové, co jsem musela ke komunikaci vytvořit. Najednou nešly slova jen z pusy a hlavy jako obvykle ale odněkud zevnitř, hluboko uprostřed těla... Tak jedem! Dala jsem koni povel myšlenkou a čekala, co se bude dít... Pomalu, ale s klidem, se rozklusával... Ty jsi šikula! Pochválila jsem ho v duchu a pohladila po krku. Kdybych to řekla slovem, Apolo už by stál a otáčel se pro odměnu. Teď to ale vzal s klidem a uvolněně klusal dál. Ššš... Pomyslela jsem a on přešel do kroku... Párkrát jsme to zopakovali a já zjistila, že na to velice hezky a bez problému reaguje. Změny chodu, klus, cval, krok, plnil bez váhání kdykoli jsem dala myšlenkou povel. Nebylo to tak těžké. A ani trochu jsem neměla potřebu to říct nahlas... Trochu problém byl jen v zastavení, kdy sice na vnitřní Ššš... Zpomalil, ale na Hou!, které následovalo už nereagoval. Zkoušela jsem to znovu a znovu a přidávala na intenzitě a zároveň přidávala i řeč těla... Během pár pokusů pochopil a nakonec zastavil na první vnitřní pobídku ❤️. Měla jsem pocit, že ho to normálně baví. Úplně obživnul, a když jsem z něj pak na chvíli sesedla a pokračovala v této komunikaci i po cestě domů, čísel z něj zájem a očekávání. Domu jsme došli v krásném vzájemném napojení a já na něj nemusela promluvit ani po odsedání, ani když jsem ho vedla do ohrady. Vše vnímal naprosto automaticky a mnohem líp než slovy, víc si hlídal i mou řeč těla... Bylo to skvělé 😊 Nikdy jsem si s ním tak krásně nepokecala, aniž bych řekla jediné slovo 😊.

Prokletí pocestného

11. část

Příběh napsal a připravil Jiří Šulc

„Vypadám, že žertuji?“ zeptal se Kessar s ještě vážnějším a zamračenějším výrazem, než dříve. „O takových věcech se nežertuje. Zvláště ne teď. Tohle je vážné.“

„Ale... to přeci není nutné.“ snažil se Orssil smlouvat a znít přitom tak sebejistě, jak jen to před takovým mužem šlo. „Váš stopař najde toho vandráka, vy s ním skončujete, a tím bude vše vyřešeno. Vesničané...“

„Ale jistěže to je nutné. Co jste si myslel, že bude po něčem takovém následovat?“ přerušil ho.

„Rozhodně jsem si nemyslel, že si budete vybíjet zlost na vesnici, která vám vždy včas a přeně tolik, jak jsme se dohodli. Kdo by se sám připravil o příjem? Myslel jsem, že se dohodneme na nějakém vyrovnání vaší škody. Toulá se vám po revíru takový nebezpečný pobuda, možná není sám, nebo jich může později přijít více, tak by bylo jen spravedlivé, kdyby další poplatky za ochranu byly vyšší...“. Orssil smlouval, jak nejlépe uměl. Kessar mu však znovu skočil do řeči.

„Vy mi nerozumíte. Tady nejde o peníze. Tady jde hlavně o respekt. O ponížení. Byli jsme poníženi před vesničany. Já byl ponížen před svými muži. Respekt je důležitý, Orssile. Muži v důležitém postavení, jako vy a já, ho potřebují, protože respekt znamená moc. Moji muži, jak jste si jistě za tu dobu, co se známe, všiml, mě poslouchají na slovo. A to proto, že mě respektují. Co by se stalo, kdyby se někdo z nich rozhodl, že nemusí poslouchat rozkazy? Začal by si dělat, co by se mu zachtělo, postupně by se

k němu připojili další a nakonec dojdou všichni názoru, že by družinu mohl vést někdo jiný, to by se stalo. Takže já nemůžu dovolit, aby můj respekt někdo podkopával.“

„Promiňte, ale teď tomu už vážně nerozumím.“ namítl fojt. „Když se nechcete bavit o peněžním odškodnění nebo nových podmínkách ochrany, a rovnou se dáte do masakrování lidí, tak proč jsme se vůbec sešli?“

„Představujete si to přeci jen moc drasticky. To, k čemu se chystáme, bych nenazýval masakrem. Pokud vše půjde podle plánu, nebude zraněno větší množství lidí. A teď mě to nechte vysvětlit.“

Kessar dokázal přecházet od zdvořilosti k výhrůžkám a zase zpátky dost rychle a vybranou mluvu přitom používal neustále. Pro něj to musela být hra s lidmi, na které mluvil. Mě už to rozčilovalo.

„Filtz říkal pravdu. Potřebujeme odstrašující příklad. Ten vandrák musí umírat na očích celé vesnice, to je samozřejmost. Ale to nestačí. Potřebujeme i někoho z vesničanů.“

Opravdu to musím vysvětlovat? Filtzi, buď tak hodný a vysvětli to panu fojtovi.“ obrátil se na svého stopaře.

„Teda fojte, vy se v zastrašování vyznáte jak trpaslík v kytkách!“ poškleboval se Filtz. „Musíme z jednoho z těch vašich vidláků udělat druhou výstrahu. Z někoho, koho znají, rozumíte? Toho zmetka s mečem pověsíme někde u cesty, ať jemu podobný vědí, že si s námi nemaj zahrávat. Ale vidláka vystavíme hezky na tom velkém dubu ve vesnici. Aby ostatní viděli, co se stane, když budou v budoucnu podobnému bordelu jen přihlížet. Aby je už nikdy nenapadlo ani přemejšlet o tom, že by takovým šmejdům pomáhali.“

„Správně Filtzi, děkuji.“ řekl Kessar a obrátil se zpět k fojtovi. „A tady vám prokáži laskavost.“

„Laskavost? Jakou laskavost?“ ptal se Orssil zmateně.

„Není to jasné? Dám vám možnost o tom rozhodnout. Našeho obětního beránka vyberete vy.“

„Já?“ Fojt byl čím dál zmatenější. „A copak na tom záleží? Už chápu, proč to musí být, váš stopař to vysvětlil naprosto jasně. Ale můžete si přece vzít kohokoliv. Tedy, z těch co v tu dobu seděli v hospodě, to by dávalo dokonalý smysl.“

„Ano, nám to jedno je. Proto to může být někdo, na koho ukážete. Berte to jako projev přátelství mezi námi. Přemýšlejte, ale rychle, ať to ještě dnes v noci stihneme. Koho se chcete zbavit?“

Orssil byl pořád naprosto zaskočený takovou výzvou, ale zdálo se, že přeci jen o tom přemýšlí. Chvilí byl ticho a zíral nervózně do země. A pak vyslovil dvě slova. A mě okamžitě došlo, že se vůbec nerozmýšlel. Jen sbíral odvahu k tomu, aby je řekl nahlas.

„Horthase. Hostinského.“

„Výborný nápad! Vše se stalo v jeho krčmě. Kdo chce psa být, hůl si vždy najde, ale tady pro ni nebudeme muset chodit vůbec daleko.“

Nechtěl jsem věřit, že by toho byl fojt schopen. Vždy Horthase nenáviděl, ale teď mu podepsal ortel smrti.“

„Ach, a ještě něco. To, že peníze nejsou to hlavní, neznamená, že nebudu chtít kompenzaci za tu urážku. Takže váš podíl z dávky si tentokrát nechám.“

Fojt chvíli vypadal, že bude protestovat, ale nakonec jen neochotně řekl „Ehm, jistě, pochopitelně. Ostatně, jsem fojt, je to moje vesnice, určitá zodpovědnost za celé to neštěstí padá na mou hlavu.“

„Krásně jste to řekl. Takže jsme domluveni.“ odpověděl Kessar a podal fojtovi ruku. Rychle si potřásli a jejich zlomyslný obchod byl uzavřen.

„No, tak to bychom měli.“ ozval se Filtz. „Teď už je jen zeptat diváků, jak se jim líbilo představení.“

Vše, co následovalo, se stalo tak rychle, že až později mi došlo, co se stalo. Skoro se mi zastavilo srdce, když se těsně přede mě zapíchla do země dýka. Dýka, kterou Filtz tasil a hodil směrem ke mně tak rychle, že jsem to nemohl vnímat. Zkameněl jsem strachem. Nemohl jsem se pohnout. Ani když Kessarovi poskoci vyrazili k mému úkrytu, vytáhli mě v něj a dovedli mě před svého vůdce. Náhodou se můj zrak střetl s Filtzovým. Propíchoval mě očima a zase se zlomyslně smál.

Věděl o mně. Celou dobu o mně věděl.

Pokračování příště...

Od hradu ke hradu

Proč se ve středověku tak rychle šířily nemoci?

Článek připravil Martin Štulla

Informace čerpány z internetových stránek eurozpravy.cz

V nastalé situaci, kdy se svět děsí pandemie koronoviru COVID-19, vyznívají různé otázky o možnostech a rychlosti šíření tohoto onemocnění a jeho důsledcích. Vir si již vyžádal ve světě tisíce mrtvých. Nejedná se však o jedinou nákazu v moderních, ani starších dějinách lidstva. Ve středověku do Evropy přišla doslova zkáza – mor. A to nejednou. Proč a jak se tehdy mor a jiné nemoci šířily?

Současnou situaci nastalé pandemie není možné zlehčovat. Byť si jistě nevyžádá tolik obětí, jako například tzv. černá smrt, dopad působení COVID-19 bude celosvětový a ovlivní jak ekonomiku, tak vnímání a chování celé společnosti. Největším problémem daného onemocnění je jeho rychlé a neviditelné šíření způsobené mimo jiné světovou globalizací.

Evropu, či její podstatné části, již v minulosti zachvátily různé epidemie. V moderní historii byla velice dramatická např. tzv. španělská chřipka. Ještě více obětí si vyžádaly morové rány, především ty, které k nám dorazily ve středověku a zasáhly v podstatě celou Evropu.

Mor představuje smrtelnou nemoc způsobenou bakterií *Yersinia pestis*, která je známá i dnes. Vyskytuje se u zvířat i u lidí. Právě blízké soužití zvířat a lidí bylo nejspíše v počátcích důvodem k její mutaci a přenosu na člověka. Mor lze rozdělit na tři formy: dýmějový, septický a plicní.

První vlna moru, zvaného Justiniánský, vypukla v Konstantinopoli již v 6. století za panování Justiniána I. Jednalo se o dýmějový mor, který přenášely hlavně blechy, které se infikovaly na nakaženém hlodavci, především krysách, které příznaky netrpí a tudíž mohou nemoc dál šířit. Nákaza se do města dostala zřejmě z Egypta či Etiopie, odkud město dováželo obilí pro své obyvatele. V nejhorších měsících umíralo ve městě až 5000 lidí denně, město ztratilo asi 40 % obyvatel. Epidemie se rozšířila po celé Byzantské říši a zabila asi čtvrtinu obyvatel.

Koncem 6. století a i v některých následných obdobích se Evropou šířily další vlny nákazy, ovšem neměly již takový dopad.

Asi nejhorší ránou byla tzv. černá smrt. Onemocnění mělo svůj původ ve střední Asii, kde již dříve čas od času propukaly epidemie především u místních kočovníků. Důvod jejího rozšíření za hranice střední Asie není zcela jasný. Zdá se však, že souvisí s výboji Mongolů a pohyby jejich vojsk na velké vzdálenosti. Samotným důvodem takové síly moru však souviselo se špatnými obchodními a zemědělskými podmínkami, které v Číně, ale i v Evropě vedly na počátku 14. století k větším či menším hospodářským krizím a hladomorům. Tyto události a nemoci oslabily zdraví značného počtu lidí v rozsáhlých oblastech a usnadnily šíření nakažlivých nemocí.

První zprávy o vypuknutí moru pocházejí ze střední Číny z počátku roku 1330, odkud se rozšířil nejen do dalších provincií, ale vojenskými přesuny a cestami kupců po karavanních stezkách i dále na západ. Právě obchodní propojenost světa již v těchto dobách vedla ke globálnímu šíření nemoci (tedy bez obou Amerik, Austrálie a Antarktidy).

Mor se opět šířil přes hlodavce a blechy, ovšem dostal též pokročilejší formu tzv. plicního moru. Tato forma se přenáší kapénkově z člověka na člověka a je mnohem nebezpečnější. Působí velice rychle a neléčena má velice vysokou úmrtnost (až přes 90 %).

Již v roce 1347 byl mor zaznamenán v Cařihradě a Trapezuntu, což byla města s čilými obchodními styky s asijským východem. Odsud se mor díky obchodu a válkám dostal do Evropy, počínaje Benátkami a Janovem. Z Itálie se šířil dál po evropském kontinentu, včetně Britských ostrovů. Během 50. a 60. let přišly dvě vlny moru, přičemž ta druhá zasáhla celý tehdy známý svět.

Mnohdy oslabení lidé v důsledku jiných nemocí či hladomoru rychle podléhali neléčitelné a neviditelné nemoci. Špatná hygiena ve městech a těsné sousedství dál podporovalo oslabení lidí a šíření moru. České země zasáhla drtivě druhá vlna. V rámci Evropy zabila epidemie moru cca 25 milionů lidí, tedy asi 1/3 obyvatel tehdejší Evropy.

Tyto morové vlny ze 14. století nebyla rozhodně poslední. V následujícím století se vracely ve zhruba dvacetiletých intervalech, nikdy už ale nezasáhly celou Evropu a nebyly tak ničivé. V rámci chodu Evropy došlo k určité ekonomické stagnaci, ale též ke změně v myslí lidí. Došlo k určitému odklonu od církve, k nedůvěře k lékařům, rozšířilo se tzv. flagellantství, kdy docházelo ve snaze usmířit rozhněvaného Boha k sebemrškačství, trestáním sebe samých za hříchy, které měly být důvodem morové epidemie. Pesimistické a někdy až fanatické nálady vedly též k pogromům na Židy.

Bylinky, nejen pro naše babičky

Bylinky hlavně pro ženy

Článek připravila Lucie Volková

Informace čerpány z internetových stránek bylinkyprovsechny.cz a *Babiččin receptář - Bylinky pro ženy*

Bylinky pro všechny

Bylinky, jak již víme, jsou dlouholetou součástí zejména ženské tradice. O mnoha rostlinách víme, že se používají tisíce let. Jak se říká, opakování matka moudrosti, proto se tentokrát zaměřím hlavně na účinky bylinek pro ženy. Pro ženu je důležitá vyrovnaná hladina hormonů. Záleží hlavně na tom, jaké období žena prožívá a co zrovna potřebuje. Pojďme se podívat na naše zázraky, které rostou na zahradě nebo na louce. Ne nadarmo se říká, že to, co ti roste na zahradě, to potřebuješ. Stačí naslouchat svému tělu a přírodě.

Kontryhel obecný

Kontryhel z německého překladu *frauenmantel* jako ženský plášť. Zajímavostí je, že fantazii pozorovatelů od pradávna jitiřilo zjištění, že se uprostřed listů a někdy také na drobných zoubcích na jejich okraji objevují nezávisle na dešti nebo ranní rose drobné „třpytivé kapičky“. Jinak tomuto jevu můžeme říci „věčná rosa“ nebo „nebeská voda“. Kdysi byla považována za cennou až magickou tekutinu a alchymisté jí připisovali schopnost napomáhat při výrobě „kamene mudrců“, elixíru nesmrtnosti, který by uměl měnit bezcenné kovy ve zlato.

Někde ženy dosud chodí sbírat tyto kapky a natírají si jimi kůži a intimní místa, aby byly krásnější.

Kontryhel se uplatňuje blahodárně nejen při poruchách menstruace, výtoku, při nepravidelnosti v přechodu, při onemocněních ženských pohlavních orgánů, ale pomáhá například i při nástupu puberty a spolu s řebříčkem příznivě ovlivňuje periodu.

Pokud působení převedeme do citové oblasti u ženy, kontryhel může napomáhat k vyrovnanější komunikaci a reakci, lépe vymezuje hranice, méně nechává rozptylovat, více se prosazovat a hojí staré rány na duši. Vlastně nenajdete jinou rostlinu, která by byla v takové míře schopna odstraňovat traumata, ať již vznikla v oblasti sexuálních prožitků, nebo jako následek násilí.

Kontryhel se používá i jako prostředek, který odvádí vodu a posilňuje srdce, při horečkách, zhnisaných ranách, při zanedbaných vředech.

Po extrakci zubů - výplachy je nápomocen zahojit ránu.

Pro ženu, která je již ve vysokém stupni těhotenství jako například pro mě, je moc přínosná informace, že po požití kontryhelu porody probíhají s menším množstvím komplikací. Uvolňuje křeče, vyrovnává hladinu progesteronu, koordinuje porodní stahy.

Čaj pro plodnost z knihy *Bylinky pro ženy*

Nať kontryhelu obecného	30g
Květ jetele lučního	20g
List maliníku obecného	30g
List meduňky lékařské	30g

Tato směs celkově podporuje plodnost, ale pro mnoho žen, které trápí nenaplněná touha po dítěti, bude po dítěti její zaměření příliš všeobecné. V jednotlivých případech se musí postupovat cíleně, což by však mohlo uškodit. Takové ošetření patří výhradně do rukou odborníka. Uvedená čajová směs je určena ženám, které přestaly užívat hormonální antikoncepci a nyní chtějí v klidu něco udělat pro sebe a bezproblémové početí. Při obvyklém dávkování se pijí tři šálky denně.

Arnica Montana L., prha chlumní, arnika horská

Tuto rostlinku najdete ve výšce přes 1000 m. Na území ČR by rostlina neměla být sbíraná, protože je chráněna zákonem. Nejlépe bude, když si ji vypěstujete ze semínek, která třeba koupíte přes internet.

V léčitelství se převážně využívají květy, vzácněji i kořen. Květy arniky slouží protizánětlivě, proti choroboplodným zárodkům, antirevmaticky a proti bolestem nervů. Květy arniky se používají zevně na následky zranění a úrazů, jako jsou výrony krve, modřiny, zhmožděny a vymknutí. Může se používat i při skrytých poraněních jako je leknutí při nehodách, přestálé ohrožení, obavy z něčího zásahu nebo úhona slovní povahy. Při otocích zlomenin, revmatických svalových a kloubních potížích a chronické žilní nedostatečnosti. Při angíně, chrapotu nebo ztrátě hlasu je vhodná jako ústní voda nebo kloktadlo.

Andělka lékařská

Zavzpomínejte na chvíle svého života, kdy jste nevěděla, jak dál. Na situaci, kdy vám bylo do pláče, cítila jste se bezmocná, vydaná na pospas osudu nebo lidem, kteří to s vámi nemysleli dobře. A dřív než se vzpomínání začnete být nesa, představte si, že se uprostřed vši té bídy neobjevil nikdo jiný než anděl (odtud pochází latinské jméno angelica) a dostal vás z té kaše ven. Zavřete oči a prožijte si pocit úlevy a znovuzrození. Všechno bude v pořádku, vždycky existuje nějaké řešení, nejste sama na světě, dobré mocnosti stojí při vás. V dobách, kdy řádil mor, prý lidem tuto bylinu ukázal jeden archanděl.

Andělka podporuje trávení, prohřívá, dezinfikuje, působí proti nadýmání, povzbuzuje chuť k jídlu, tonizuje dělohu, podporuje menstruaci a celkově posiluje. Dalo by se říci, že je to pravý elixír života.

Bylo zaznamenáno mnoho případů, kdy ženy po užívání získaly obdivuhodnou obranyschopnost a zbavily se opakujících se infekcí, dokázaly se lépe prosadit, objevily vlastní vůli, lépe nacházely cestu k sobě samým, ke svým zájmům a začaly být schopné se popřípadě i bránit.

Pelyněk černobýl

Pelyněk je jeden z plevelů, který roste ve městě mezi dlažebními kostkami a šíří se městskými alejemi.

Jaké je jeho působení? Ovlivňuje mnoho ženských potíží, jako jsou například chronické infekce močového měchýře a poševní infekce, nenaplněná touha po dítěti, hormonální nerovnováha, nedostatečné prokrvení vaječnicků, příliš malé /tonus/ napětí dělohy, nízké sebevědomí kvůli nedostatečné opoře v pánevní oblasti, ochabnutí pánevního dna a ochabnutí močového měchýře.

Pelyněk se nesmí užívat v těhotenství, mohl by způsobit potrat. Ale když se blíží porod a žena má třeba už po termínu, nenajde se lepší bylina pro vyvolání porodních stahů. Po porodu se černobýl zase postará o správné zavinití dělohy a svými baktericidními účinky zabráni infekci v šestinedělí.

Sedmikráska obecná

Tuto rostlinku netřeba představovat, všichni ji znají.

Sedmikráska obsahuje saponiny, což jsou látky příbuzné mýdlu. Ale nelekejte se, nebudete pěnit, ale všechno, co se ve vás usadilo, co se „zaseklo“, se zase uvede do pohybu. Ať již je to přetrvávající kašel, špatná látková výměna po zimě, nebo spleené orgány v pánvi v důsledku prodělaných zánětů.

Podporuje látkovou výměnu, rozpouští hleny, zkapalňuje, působí protizánětlivě, působí proti otokům, podporuje hojení ran, mírně podporuje trávení, tonizuje dělohu, podporuje menstruaci a uvolňuje křeče.

Čaj pro vrácení dělohy do správné polohy po (těžkých) porodech

Nať sedmikrásky obecné, nať třezalky tečkované, nať žebříčku obecného, nať meduňky lékařské

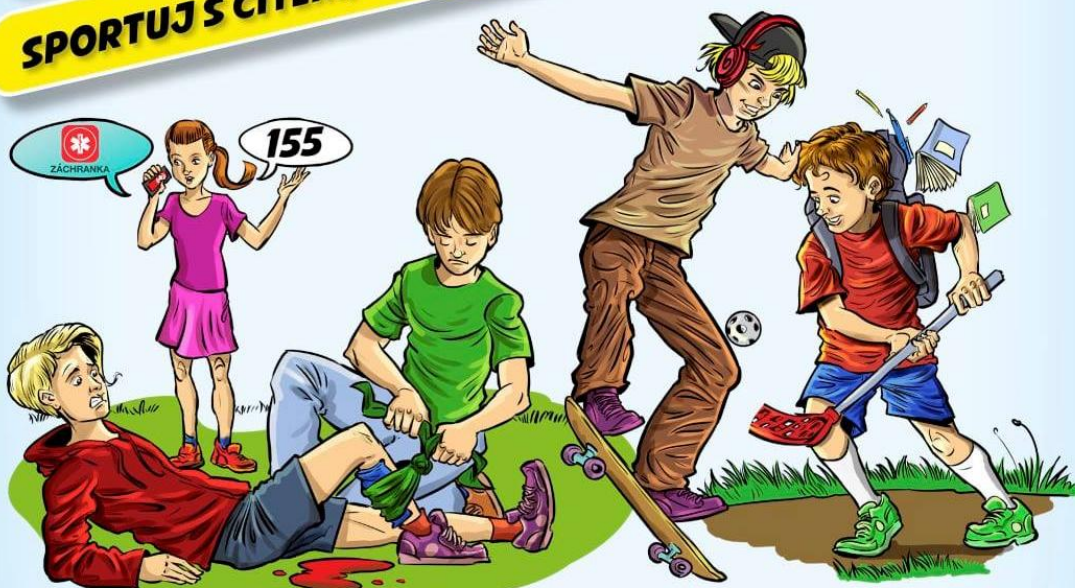

Pijte dva až tři šálky denně. Tato směs je vhodná i v případě, že jde o „těžký porod“, v přeneseném slova smyslu, tedy o rozvod, výpověď ze zaměstnání nebo o výměnu bytu, chcete - li po přestálém napětí najít odvahu začít znovu.

STAŇ SE HRDINOU

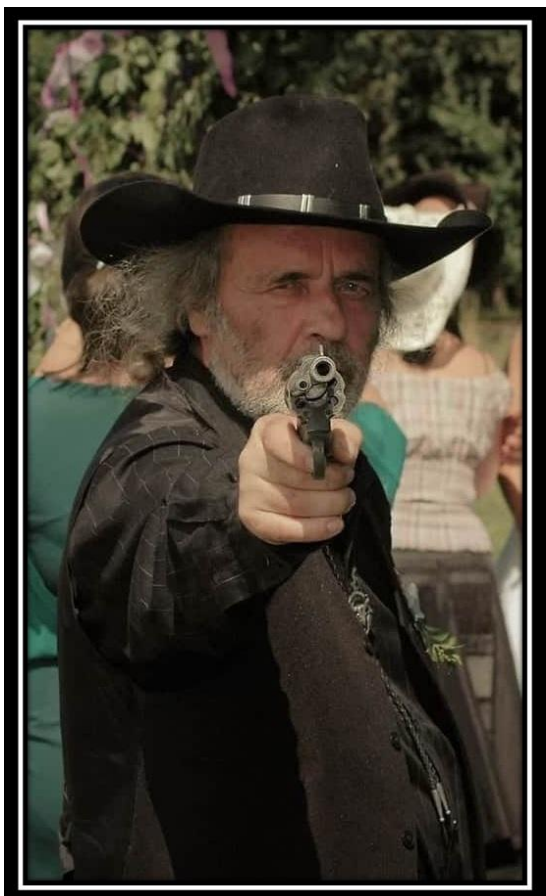
SPORTUJ S CITEM, JEZDI S ROZUMEM A POMÁHEJ SRDCEM

Ze života ...

Monte - muž se srdcem kovboje

Napsala a připravila Gabriela Monte

Je to 64 let, co se v jedné vsi na Mělnicku, narodil Jaroslav Šetlík. Kluk, jehož snem bylo stát se kovbojem v zemi, kde kovbojové nejsou. Jak dospíval a stárnul, začal si svůj sen plnit.

A i když během let zabrousil k horolezectví, šermu, autokaskadérství, nebo judu, vždy zvítězily koně a jeho sen. Díky tomu, že svůj sen nesnil, ale žil, získal i svou přezdívku Monte, podle bible českých kovbojů Muž se srdcem kovboje.

S knižním hrdinou ho nepojilo pouze jméno, ale i rok jejich narození, i když je od sebe dělilo 100 let. Knižní Monte se narodil roku 1856 a český Monte 1956.

Monte nikdy nezkazil žádnou srandu a zábavu. Stál u základů českého pony expresu, vypravoval výjezd Wells Fargo z Nového Boru a se svým bull teamem nesměl chybět na žádném rodeu. Nechal se tahat za koněm skrz oheň pro pobavení diváků.

Já ho poznala před šestnácti lety, když zavítal do vsi, kde jsem žila. Velice brzy se z nás stali přátelé a naše přátelství přerostlo v lásku. A tím začala další etapa jeho života. Přestal se toulat, ale svůj sen žil dál. Jen trošku pozměnil svou roli na rodeích, a stal se rodeo klaunem.

18. 7. 2020 v 11:45 vydechl naposled.

Zpráva o jeho smrti se šířila jako lavina a zasáhla každého, kdo ho znal.

Napsali o Montem

Poprosili jsme několik jeho kamarádů, aby něco o Montem napsali...

Gabča

Monte, byl jsi láskou mého života, mým světlem a silou. Dokázal jsi mě rozesmát a vždy jsi tu pro mne byl. Jsem hrdá, že jsem mohla být tvou ženou a nikdy jí nepřestanu být.

Syn Jára

Monte. Manžel, táta, brácha, kamarád, učitel. Ať byl pro nás kýmkoli, známe ho jako férového chlapa s neuvěřitelným smyslem pro humor. Muže, se srdcem kovboje, který říkával, že tu bude navždy... ..a měl pravdu, protože navždy zůstane v našich srdcích

Dcera Jeanny

Já osobně jsem ráda, že jsem byla vychovaná otcem jako byl Monte, a i když jsem nebyla jeho biologickou dcerou tak nějakým zázrakem zdělila spíše jeho geny.

Za vše ti moc děkuji za všechny lekce, pomoc i podporu a i když jsi teď na jiném místě, tady s námi taky zůstáváš dál, v každé vzpomínce, každého jednoho člověka, který tě znal a něco s tebou prožil, ať už zábavu, práci či totální průser. V tomhle je totiž tvá nesmrtelnost a věčnost, ve spoustě známých který tě měli rádi a kterým si pomohl a který tě na oplátku nikdy nenechají padnout. A jednou se tam všichni společně zase sejdem.

Věruška

Já opravdu děkuji osudu, že mi dal šanci ho poznat a trávit v jeho společnosti pár krátkých či dlouhých chvil. Byl to můj taťka.

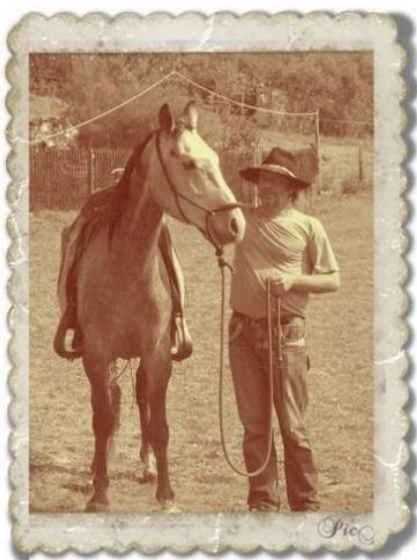
Chico

Monte byl v mých očích nejenom užasnej člověk, cowboy každým coulem ale hlavně byl pro mě tátou, kterého jsem neměl. Člověk, který by za mě dýchal a já za něj. Člověk, který nikdy nepokazil žádnou srandu, nikdy nikoho nenechal ve štychu. Srdcem věčný šílenec, který mi ukázal co všechno je schopný dokázat chlap, když má kolem sebe partu bláznů, tak jak jsem ji měl tu čest mít kolem sebe já. Byl mým vzorem, kamarádem, partákem, byl mým tátou. Díky že jsem mohl být po tvém boku...

Dentistka

Napsat jen pár vět o Montem je pro mě opravdu těžké, napadá mě tolik vět, tolik věcí a hlavně tolik blbosti, které jsme na Texas ranchi vyváděli, že by to vydalo na celou knihu. Monte byl pro mě opravdu veliký kamarád, a i když nás dělil věkový rozdíl 35 let, nikdy nás to v ničem neomezovalo. Monte byl první, kdo mi v tůkl myšlenku, začít jezdit ve westernu, takový on prostě byl, do ničeho nikoho nenutil, prostě člověka natůkl a nechal ho, ať si to v hlavě přebere sám. Veškerý svět westernu, kovbojů, nebo, jak Monte říkal, okloboukovaných hovad, mi otevřel svou náruč díky tomu malému kovbojíčkovi s děravým kloboukem a ještě menším koníkem. Patří mu moje velké díky, byl to zkrátka Muž se srdcem kovboje a teď si jistě z nás bude dělat šprtůchlata a těšit se, až se zase sejdem ve světě za duhou. Hrozně rád vyprávěl historky z mládí a já je hrozně ráda poslouchala. Miloval svůj život a dokázal si ho patřičně užít, byl to náš tulák po hvězdách a vím, že byl s Gábinkou hrozně šťastný, už se nemusel toulat sám.

Evča

Drahý příteli, tak jsem konečně nasbírala sílu, abych ti veřejně poděkovala za vše, co jsi mi dal, za tvé rady, za tvé povzbuzení ve chvílích kdy člověk chtěl věci vzdát, za to že jsi mi věřil a společnými silami kdy jsi mi byl neskutečnou oporou jsme to zvládli!!! Nikdy, nikdy na Tebe nezapomenu, můj bráško jak jsi mi psal, že prostě jsi. O Gábinku se ti postaráme, nikdy ji nenecháme ve štychu, to ti věrně slibuji, tvá Zátka ❤️

Špunt

Před 31 lety přišel cizí chlap, stal se kamarádem, stal se přítelem, stal se bráchou, a stal se členem rodiny.

PURKYNĚ

**ZNALEC
TĚLA I DUŠE**

Jan Evangelista Purkyně se narodil 18. prosince 1787 v Libochovicích. Otec zemřel, když mu bylo šest let, a tak rodina neměla peněz nazbyt. Janovi se přesto dostalo dobrého vzdělání - jako talentovaný chrámový zpěvák byl zdarma přijat do školy piaristického řádu v Mikulově.

Veni Sancte Spiritus...

1798

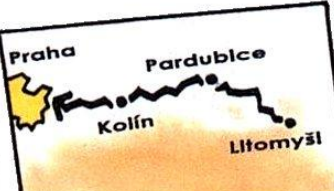
V roce 1804 přijal jako novic piaristického řádu jméno Silverius a strávil rok v klášteře ve Staré Vodě. Připravoval se tam na roli učitele. Další dva roky pak skutečně učil na řádových školách ve Strážnici a v Litomyšli.

Bratře Silveriusi, podává se večeře.

1804

Silveriel Cožpak neumíš skloňovat latinská jména, bratře Aluminusi?

V srpnu 1807 však z řádu vystoupil. Svazovala ho příliš přísná pravidla; svým velkým koníčkům, vědě, filozofii a literatuře, se chtěl věnovat ve svobodnějším prostředí. Odešel z Litomyšle do Prahy. Doslova. Cesta mu zabrala několik dní a protřpěl si na ní své.

Životopisci si jen tak napíšu: „V roce 1807 odešel do Prahy.“ Ale mají tušení, jak při tom bolí nohy?

Téhož roku začal studovat filozofii. Byl úplně bez peněz, začal si proto přivydělávat jako učitel ve šlechtických rodinách. Tři roky vyučoval Ferdinanda - syna barona Franze Hildprandta, který ho v podstatě přijal do rodiny. Roku 1813 však Ferdinand narukoval do rakouské armády, která táhla proti Napoleonovi.

Musíme se rozloučit, jdu vyprášit kožich Napoleonovi.

Hodně štěstí, Ferdol a nezapomeň si cestou opakovat vyjmenovaná slova po bl

Purkyně začal za podpory barona Hildprandta studovat medicínu, která ho zajímala stále více. Medici tehdy sdíleli stejnou budovu pražského Karolina se studenty práv. Ti z takového soužití nebyli ani trochu nadšení.

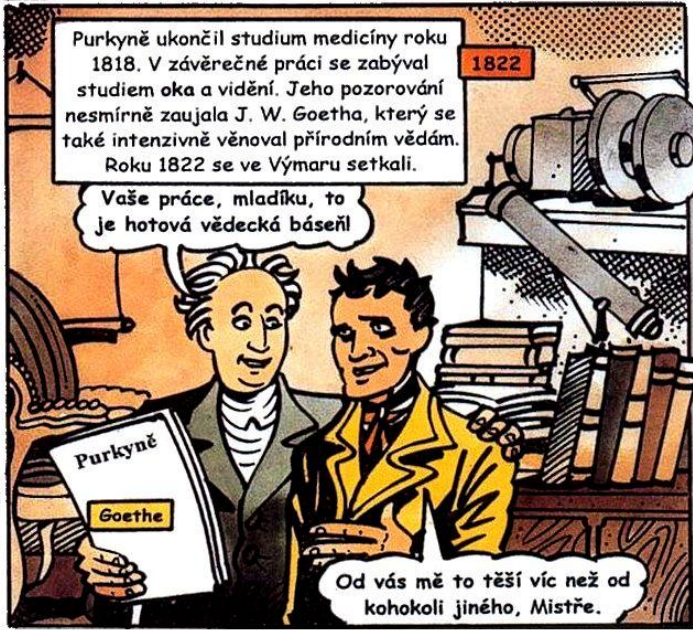
Z těch vašich piteven jde hrozný smrad.

A nejde spíš z těch vašich zákonů? Každý přece ví, že je něco shnilého ve státě rakouském.

Purkyně ukončil studium medicíny roku 1818. V závěrečné práci se zabýval studiem oka a vidění. Jeho pozorování nesmírně zaujala J. W. Goetha, který se také intenzivně věnoval přírodním vědám. Roku 1822 se ve Výmaru setkali.

Vaše práce, mladíku, to je hotová vědecká báseň!

Od vás mě to těší víc než od kohokoli jiného, Mistře.

Už v první Purkyněho práci se projevila jeho důkladnost a systematicčnost, pro kterou bývá považován za zakladatele moderní fyziologie, tedy nauky o procesech probíhajících v živých organismech. Veškeré závěry založil na pečlivém pozorování a pokusech, neměl rád teorie vycucané z prstu.

Prý měří zakřivení čočky. Zítra se chystá měřit oční tlak. To nechci vidět...

Řadu pokusů provedl sám na sobě a pozorovatelné projevy lidského těla spojoval s mikroskopickým pozorováním. Uměle si navozoval závrat', aby zjistil, z čeho pramení a jaké tělesné procesy jí mají na svědomí.

Pozor tam dole, asi budu zvracet!

Sám na sobě zkušel také účinky nejrůznějších přírodních látek. Alkoholem počínaje a různými jedy konče. Mezi jinými ochutnal výtažky z náprstníku nebo rulíku zlomocného.

Jejda, jejda, hlava v jednom kole. Kam se hrabe kolotoč na kombinaci rumu s digitalisem.

Roku 1823 nastoupil jako profesor fyziologie na univerzitu ve Vratislavi (polsky Wroclaw, německy Breslau). Ta dnes leží v Polsku, ale tehdy patřila k Prusku. Kolegové a studenti na něj nejprve hleděli s nedůvěrou jako na „Rakušáka“, brzy si však získal jejich přízeň - mimo jiné živými přednáškami, které měly daleko k nudnému předčítání z učebnic.

Už věříte, že bez dýchání člověk vydrží jen několik desítek sekund?

A-an-chrrr-a-anol

Od roku 1831 Purkyně usiloval o vybudování fyziologického ústavu. Nápad však byl zamítnut jako příliš odvážný. Žádný podobný ústav totiž v té době na světě neexistoval. Purkyně tedy za ústav vyhlásil svůj byt, v němž zřídil laboratoř a zval do něj studenty a kolegy.

No, moc pohodlné to tu není, ale nějak začít musíme.

Bezpočet buněk, struktur a jevů v organismech nese Purkyněovo jméno: Purkyněovy buňky v mozečku, Purkyněova vlákna v srdci, Purkyněův váček v ptačím vajíčku, Purkyněovy obrazce v oku... Roku 1839 se tehdy už slavný vědec konečně dočkal - univerzita mu přidělila budovu, v níž zřídil první fyziologický ústav na světě.

A je to domal! Právě že to konečně není domal!

Během působení ve Vratislavi Purkyně učinil tolik objevů, že ani pouhý jejich výčet by se sem nevešel. Popsal stavbu zubů, kostí a kůže (včetně jedinečnosti papilárních linií, které dodnes využívá daktyloskopie). Studoval řasinkový pohyb na sliznicích, mechanismus trávení, vývoj ptačího vejce... Věnoval se fyziologii, farmakologii, psychologii, mikroskopickým technikám...

Ve své vědecké práci byl Purkyně nadmíru úspěšný, v soukromém životě ho však stihlo velké neštěstí. S manželkou Julií měli čtyři děti, dcerky Rosalie a Johanna roku 1832 ve stejný den podlely epidemii cholery. O dva roky později zemřely Purkyňova matka i žena - po sedmi letech manželství.

Jako přírodovědec vím, že svět nikdy nebyl a nebude spravedlivý, ale tohle už je trochu moc.

1834

Purkyně nebyl jen přírodovědec, ale také velký vlastenec, milovník českého jazyka a literatury. Do češtiny přeložil Schillerovy básně, do polštiny zase Ohlasy písní českých F. L. Čelakovského, který také působil ve Vratislavi.

Goethe byl velký básník a slušný přírodovědec. Já jsem průměrný přírodovědec a mizerný básník.

Čelakovský

Hlavně jsi přehnaně skromný, Honzíku!

Roku 1850 se Purkyně vrátil do Prahy. A co byste neřekli - jeho první starostí bylo založit zde také fyziologický ústav. Uspěl už po roce diplomatického úsilí.

Své vědecké reputace využíval na podporu české vědy i kultury. Založil přírodovědný časopis Živa, přispíval do Časopisu Českého museum, byl ředitelem Královské české společnosti nauk, předseda Spolku českých lékařů... Není divu, že se o něj v období Bachova absolutismu zajímala policie.

Pražský hrad, Karlův most, Vyšehrad, pivovar U Fleků... Tomuhle městu už chybí pouze Národní divadlo a fyziologický ústav!

Profesůrku, radím vám dobře, dejte si bachal

1853

Bacha? Toho mám právě tak plné zuby!

V letech 1861-1866 působil jako poslanec Českého sněmu. Těšil se pověsti jednoho z největších učenců Evropy. Traduje se historka, že mu v té době bez problémů došel dopis z Ameriky adresovaný prostě: Purkinje, Europe. Ve světě mu dodnes říkají různě. Purkyne, Purkynje, Purkinje, Burkinje...

V cizině mě považují za Rakušana, za Prusa nebo za německého Poláka. Ale jsem Čech a za české zájmy budu bojovat, jako že se Purkinje..., pardon, jako že se Purkyně jmenuji!

Purkinje Europe

Do konce svého života byl nesmírně aktivní - žádný znužený důchodce! Chtěl, pravda, v osmdesáti odejít na odpočinek, ale studenti ho přesvědčili, aby i nadále přednášel. Vědeckého a politického života se účastnil až do své smrti 28. července 1869.

1867

posluchárna

Vždyt' jste ještě mladík, přece byste neseděl jen tak doma!

Konec

Internetový časopis KELTOVINY

vydává spolek KELTOVINY z Českých Budějovic.

Redakční rada a dopisovatelé:

Martin Štulla, Pavla Štullová, Věra Melicharová, Jurgen Lednický, Veronika Šmídová, Dagmar Wilčková, Katka Hrabáková, Lenka Makrlíková, Kristýna Strnadová, Jiří Šulc, Lucie Lamačová, Renáta Waldmann, Lucie Volková, Jana Koláčková, Vítek Procházka, Gabča Monte,...

Použité fotografie a ostatní obrazový materiál:

*Titulní strana: Jiří Dodok – Kovboj George;
poslední strana: Jiří Dodok – Kovboj George
Ostatní fotografie jsou přímo
se jménem autora v textu*

**Uzávěrka dalšího čísla 15. listopadu,
příští vydání 27. listopadu**